

Uzbr. 1
1928

INSTRUKCJA O BRONI PIECHOTY

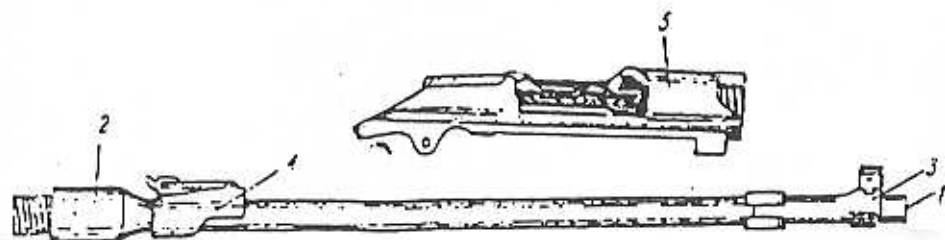
Karabinek Mossin Wz.91/98/25.

WARSZAWA 1929

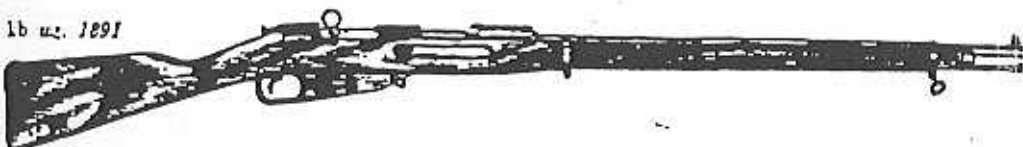
Karabín rosyjskéj piechoty gen. Mosina wz. 91.

Lufa z komorą nabojową i zamkową: 1 — przewód gwintowany;
 2 — komora nabojowa; 3 — podstawa muszki;
 4 — podstawa celownika, 5 — komora zamkowa.

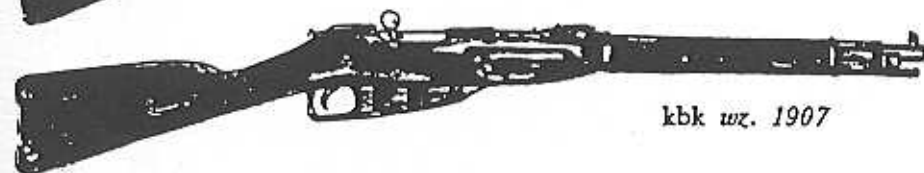
lb wz. 1891

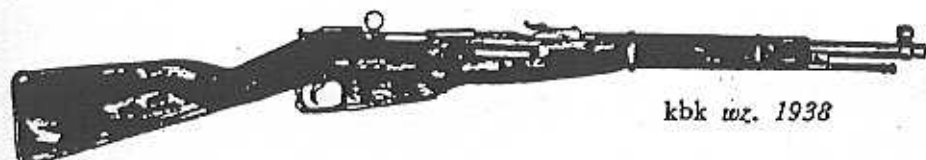
kb *degenliki*

kb wz. 1891/30

kbb wz. 1907

kbb wz. 1938

kbb wz. 1944

WŁAŚCIWOŚCI BOJOWE I PRZEZNACZENIE KARABINKÓW I KARABINA WYBOROWEGO Z CELOWNIKIEM OPTYCZNYM

1. Karabinek wz. 1944 — w skrócie kbk (rys. 1) — jest zasadniczą bronią strzelca. Służy do zwalczania nieprzyjaciela ogniem, bagnietem i kolbą. Jest on najskuteczniejszym środkiem do niszczenia pojedynczych żywych celów (odkrytych, zamaskowanych, poruszających i ukazujących się na krótki okres czasu).

Rys. 1. Ogólny wygląd karabinka wz. 1944

Najlepsze wyniki w strzelaniu z karabinka osiąga się na odległościach do 400 m. Ogień ześrodkowany prowadzi się do skupionych celów żywych na odległościach do 1000 m. Ogień do zniżających się (nurkujących) samolotów oraz spadochroniarzy — do 500 m, do szczelin obserwacyjnych czołgów i samochodów pancernych — do 200 m.

2. Karabinek jest prosty w budowie i obsługiwanu, trwały i niezawodny w działaniu.

Szybkostrzelność praktyczna wynosi 10 strzałów na minutę.

Najwyższy celownik karabinka wz. 1944 i wz. 1938 wynosi 10, co odpowiada odległości 1000 m, a karabina wyborowego 20, co odpowiada odległości 2000 m. Donośność pocisków wz. 1908 sięga 3 km.

Karabinek wz. 1944 posiada przymocowany na stałe bagnet, który może znajdować się:

- w położeniu bojowym — bagnet rozłożony (wyprostowany do przodu i przygotowany do walki wręcz);

- w położeniu marszowym — bagnet złożony (przylega brzeszczotem do prawej strony łoża karabinka).

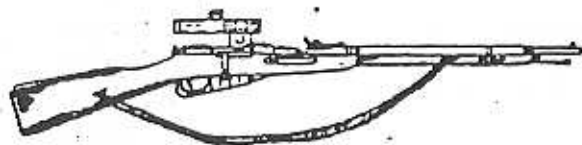
3. Karabinek (kbk) wz. 1938 pod względem budowy i działania nie różni się od karabinka wz. 1944 z wyjątkiem, że nie posiada bagnetu.

Rys. 2. Ogólny wygląd karabinka wz. 1938

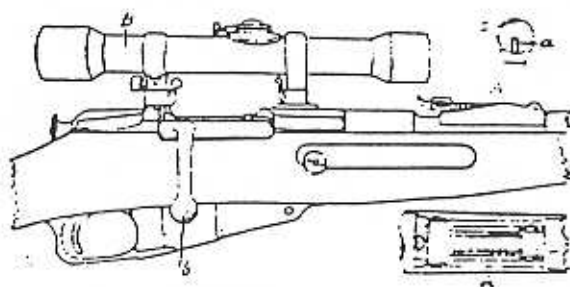
4. Karabin wyborowy z celownikiem optycznym wz. 1891/30 (rys. 3) pod względem budowy i działania z zasady nie różni się od karabinka wz. 1944. Różnica polega jedynie na tym, że jest dłuższy, cięższy, nie posiada bagnetu, lute ma wykonaną bardziej precyzyjnie, ręczkę zamkową — zgiętą w prawo w dół

w celu dogodniejszego posługiwania się nią i wyposażony jest w celownik optyczny.

Rys. 3. Ogólny wygląd karabina wyborowego z celownikiem optycznym

5. Podane w niniejszej instrukcji wskazówki odnośnie budowy i opisu części, użycia, utrzymywania i obchodzenia się z karabinkiem wz. 1944 dotyczą również karabinka wz. 1938 i karabina wyborowego z celownikiem optycznym. Nieznaczne różnice budowy i danych balistycznych karabinków i karabina wyborowego z celownikiem optycznym podane są w odpowiednich rozdziałach instrukcji oraz w tabeli danych liczbowych karabinków i karabina wyborowego z celownikiem optycznym.

Kb. ros. Mosin wz. 91/30.

B — celownik optyczny. A — celownik ramieniowy. C — osłona muszki walcowej a.

T A B E L A
danych liczbowych karabinków i karabina wyborowego
z celownikiem optycznym

Wyszczególnienie	Karabin wyborowy z celowni- kiem optycz- nym wz. 1891/30	kbk wz. 1938	kbk wz. 1944
Ciężar z bagnetem bez naboł w kg	—	—	3,9
Ciężar bez bagnetu i naboł w kg	4,0	3,5	—
Ciężar bagnetu w kg	—	—	0,4
Długość z bagnetem w cm	—	—	133
Długość bez bagnetu w cm	123	102	102
Długość brzeszczota bagnetu (od wylotu lufy)	—	—	31
Długość lufy (z komorą nabożową) w cm	73	51,2	51,7
Długość części gwintowanej przewodu lufy w cm	65,7	43,9	44,4
Ilość bruzd	4	4	4
Długość skoku gwintu w cm	24	24	24
Kaliber lufy w mm	7,62	7,62	7,62
Długość linii celowniczej w mm*	622	416	416
Ciężar łódki z nabożami w g	122—132	122—132	122—132
Wysokość muszki nad osią przewodu lufy w mm	23,6	23,1	23,1
Ciężar naboju z żelazną łuską w g	21—23	21—23	21—23
Ciężar naboju z mosiężną łuską w g	22—24	22—24	22—24
Ciężar ładunku prochowego w g	3,25	3,25	3,25
Ciężar pocisku wz. 1908 w g	9,6	9,6	9,6
Szybkość początkowa pocisku w m/sek.	865	820	820
Kąt wylotu (przy pocisku wz. 1908)	— 1, 5 ty- sięcznych (— 5 min.)	— 2 tys. (— 7 min.)	— 2 tys. (— 7 min.)

* Długość linii celowniczej liczy się od szczytyny do muszki

ROZDZIAŁ I

BUDOWA I OPIS CZĘŚCI KARABINKA

LUFA

6. Lufa (rys. 4) służy do nadania pociskowi kierunku lotu. Wewnątrz lufa ma przewód gwintowany z czterema bruzdami prawoskrętnymi. Gwint przewodu lufy ma około dwóch obrotów i służy do nadania pociskowi ruchu obrotowego podczas lotu. Odstępy między bruzdami nazywają się polami. Odległość między dwoma przeciwnymi polami (średnica) nazywa się kalibrem przewodu lufy (7,62 mm).

Tylna część przewodu lufy jest gładka, służy do pomieszczenia naboju i dlatego też nazywa się komorą naboju. Pomiędzy komorą naboju a gwintowaną częścią przewodu lufy znajduje się stożek przejściowy.

Na zewnątrz lufy przy wylocie znajduje się podstawa muszki, a na tylnej części umocowana jest podstawa celownika.

Zgrubiona tylna część lufy zakończona jest gwintem zewnętrznym, na który na stałe nakręcona jest komora zamkowa. Na tylnym ścięciu lufy znajduje się skos, po którym przy obracaniu zamka ślizga się pazur wyciągu.

Karabinek wz. 1944 przy wylocie lufy ma nasadzoną na stałe nieruchomą tulejkę z osadą bagnetu, do której przymocowany jest bagnet (rys. 27). Tulejka na przednim końcu ma podstawę muszki. Osada bagnetu ma dwa ramiona z otworami na oś bagnetu. Ramiona osady bagnetu na końcach mają skośne występy:

— dolne — do zamocowania wspornika ruchomego przy położeniu marszowym;

— górne — do podnoszenia wspornika ruchomego przy osadzeniu bagnetu w położenie bojowe.

KOMORA NABOJOWA

7. Komora nabojoya służy do pomieszczenia naboju. Wewnątrz komora nabojoya ma: skos dla umożliwienia ruchu pazurowi wyciągu podczas otwierania i zamykania zamka; przewód w kształcie łuski dla pomieszczenia naboju; stożek przejściowy służyący do łatwiejszego wprowadzenia pocisku w ruch przez gazy prochowe.

Na zewnątrz komora nabojoya ma gwint dla połączenia z komorą zamkową.

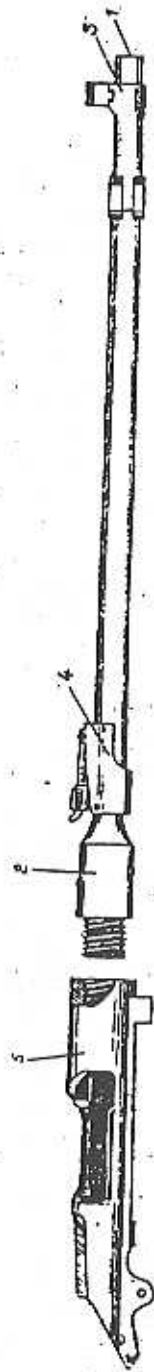
Ponadto na komorze nabojoyej wybite są: numer, cecha fabryczna i rok wykonania.

KOMORA ZAMKOWA

8. Komora zamkowa (rys. 6) służy do pomieszczenia zamka. Do niej przymocowane są: rozdzielacz, wyrzutnik, magazynek z urządzeniem donoszącym i urządzenie spustowe.

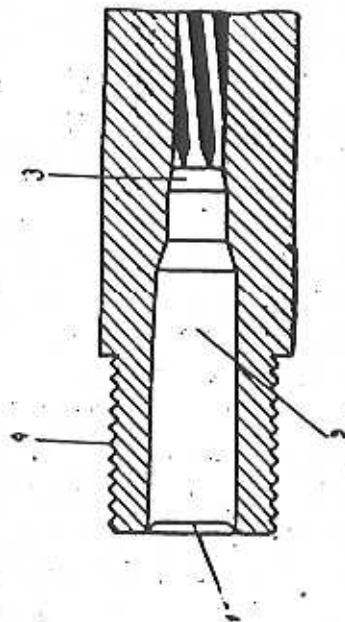
Komora zamkowa z zewnątrz ma:

a) górny właz nabojoy do ładowania nabojów i do pomieszczenia grzbietu trzonu zamko-

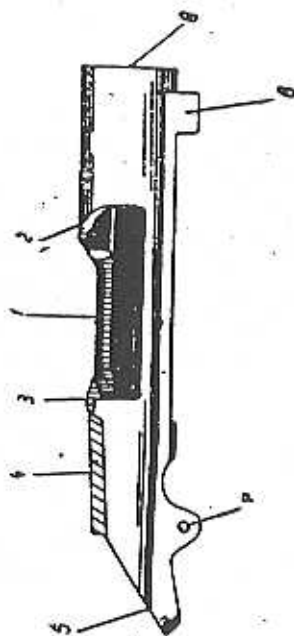
Rys. 4. Lufa z komorą nabojową i zamkową:

1 — przewód gwintowany; 2 — komora nabojowa; 3 podstawa muszki; 4 — podstawa celownika; 5 — komora zamkowa

Rys. 5. Komora nabojowa:

1 — skos; 2 — przewód w kształcie łuski; 3 — stożek przejściowy; 4 — gwint

Rys. 6. Komora zamkowa:

1 — górny wiaz nabojowy; 2 — skos; 3 — wkład; 4 — górne wodzido; 5 — ogon; 6 — czop oporowy; 7 — ucho; 8 — gwint

wego; właz ma: w przedniej części skos, a w tylnej oporę zamka; skos ułatwia otwieranie zamka, a po oporze zamka ślizga się skos tylnej części grzbietu zamkowego, w początkowym momencie obracania trzonu zamkowego podczas zamykania;

b) wkład do wstawiania łódki z nabojami; wkład tworzą trzy wycięcia — jedno z prawej strony i dwa z lewej; wycięcie przednie z lewej strony jest płytkie i szerokie — służy do bocznej ścianki łódki; następne zaś wycięcie z lewej strony oraz wycięcie z prawej strony są wąskie i głębsze — służą do wstawienia wodzidla łódki;

c) górne wodzidło do nadania kierunku ruchu grzbietowi trzonu zamkowego i grzbietowi kurka;

d) ogon z otworem do tylnego wkreću głównego i z wyżłobieniem dla ruchu uchwytu kurka oraz z wyżłobieniem do zęba kurka podczas zabezpieczenia;

e) czop oporowy do połączenia z łożem; w czopie jest gwintowany otwór do przedniego wkreću głównego;

f) dolny właz nabojoy do przejścia naboju z komory zamkowej do magazynka i odwrotnie;

g) otwór gwintowany do wkreću zaczepu kurkowego;

h) ucha do osi spustu;

i) otwór do urządzenia spustowego z oparciami do spustu przy odciąganiu zamka;

j) wycięcie do skrzydła wyrzutnika;

k) gniazdo do stopki rozdzielacza z gwintowanym otworem do jego wkreću.

Komora zamkowa wewnątrz ma:

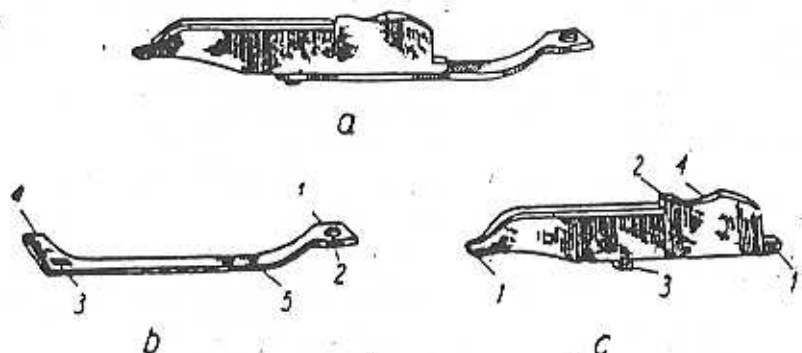
- a) przewód do pomieszczenia zamka;
- b) gwint do nakręcania komory zamkowej na tylną część lufy;
- c) dwa podłużne i jedno pierścieniowe wyżłobienie, w które wchodzi rygle tłoka zaporowego podczas przesuwania i obracania zamka (tylne ścianki wyżłobienia pierścieniowego tworzą opory ryglowe);
- d) wyżłobienie do przejścia wyciągu w czasie podawania i obracania zamka;
- e) wślizgi do skierowywania naboju z pudełka magazynka do komory naboowej;
- f) przytrzymywacz (występ z prawej strony ścianki wlotu naboowego) wspólnie z rozdzielaczem-wyrzutnikiem utrzymuje kolejny nabój podany z magazynka do komory zamkowej przed wyskoczeniem do góry;
- g) dolne wodzidło do nadania łącznikowi kierunku ruchu i do przejścia rygla tłoka zaporowego;
- h) wyżłobienie (z prawej strony pod wkładem) do przejścia kryz łusek przy ładowaniu naboju z łódki.

ROZDZIELACZ-WYRZUTNIK

9. Rozdzielacz-wyrzutnik służy do oddzielania poszczególnych naboju donoszonych z pudełka magazynka do komory zamkowej i do wyrzucania łusek (nabojów) wyciąganych przez wyciąg z komory naboowej.

Rozdzielacz-wyrzutnik (rys. 7) składa się z rozdzielacza z zębem rozdzielczym i z wyrzutnika z zębem wyrzucającym.

Rozdzielacz i wyrzutnik łączą się ze sobą za pomocą występu łączącego wchodzącego w otwór w rozdzielaczu.

Rys. 7. Rozdzielacz-wyrzutnik:

a) rozdzielacz-wyrzutnik; b) rozdzielacz:

1 — stopka; 2 — otwór do wkrętu; 3 — otwór prostokątny
4 — zab rozdzielczy; c) wyrzutnik: 1 — występy; 2 — zab wyrzucający; 3 — występ łączący; 4 — wyżłobienie

Rozdzielacz-wyrzutnik stopką osadzony jest w swym gnieździe w komorze zamkowej i przymocowany za pomocą wkrętu.

Skrzydło rozdzielacza-wyrzutnika mieści się w wycięciu w komorze zamkowej. Przy otwartym zamku skrzydło rozdzielacza-wyrzutnika wystaje z wycięcia i razem z przytrzymywaczem utrzymuje kolejny nabój w komorze zamkowej.

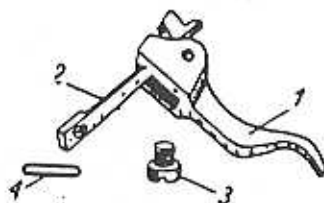
Zab wyrzucający mieści się w podłużnym wyżłobieniu zamka; przy odciąganiu zamka przechodzi on przez podłużny rowek tłoka zaporowego, uderzając w łuskę (nabój) wyciągniętą z komory nabojoyej przez wyciąg i wyrzuca ją.

Zab rozdzielczy mieści się w wycięciu lewej ścianki pudełka magazynka; przy otwartym zamku znaj-

duje się on wewnątrz pudełka i opierając się o łuskę następnego naboju, oddziela (utrzymuje) pozostałe naboje, znajdujące się w pudełku. Na skrzydle rozdzielacza-wyrzutnika za zębem wyrzucającym jest wyżłobienie do przejścia kryzy łuski przy wciskaniu naboju do pudełka magazynka.

URZĄDZENIE SPUSTOWE

10. Urządzenie spustowe (rys. 8) składa się ze spustu, zaczepu kurkowego, wkrętu i osi.

Rys. 8. Urządzenie spustowe:

- 1 — spust; 2 — zaczep kurkowy; 3 — wkręt zaczepu kurkowego; 4 — oś

Spust służy do opuszczania zaczepu kurkowego w celu zwolnienia kurka. Ma on: język spustowy do naciskania palcem przy zwalnianiu kurka, w górnej części wycięcie do przepuszczania zaczepu kurkowego, otwór dla osi spustu oraz zaczep zamkowy, który wchodzi w dolne wyżłobienie łącznika, a opierając się o jego przednią ściankę, zatrzymuje zamek przy odciąganiu go do tyłu.

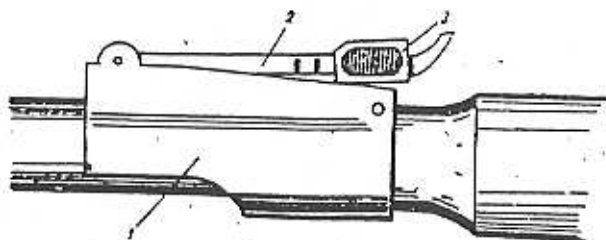
Zaczep kurkowy służy do utrzymania kurka i iglicy w stanie napiętym. Ma on część sprężynującą,

która zakończona jest stopką z otworem do wkrętu mocującego zaczep kurkowy do komory zamkowej.

Oś spustu przechodzi przez otwór w głowce spustu i przez uszka w komorze zamkowej.

PRZYRZĄD CELOWNICZY (CELOWNIK I MUSZKA)

11. Celownik (rys. 9) służy do skierowania karabina do celu i nadania mu odpowiednich kątów celowania przy strzelaniu na różne odległości. Składa się on z podstawy celownika, ramienia celownika suwaka i sprężyny.

Rys. 9. Celownik:

1 — podstawa celownika; 2 — ramię celownika; 3 — suwak

Podstawa celownika ma dwa grzbiety krzywiznowe. Na przednim końcu są uszka z otworem do osi ramienia celownika na tylnym końcu — gniazdo do umocowania sprężyny ramienia celownika.

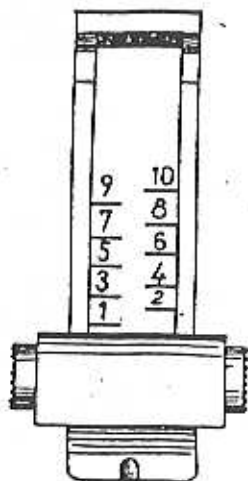
Ramię celownika (rys. 10) jest osadzone stopką na osi w uszkach podstawy celownika i obraca się na niej. Na tylnym końcu znajduje się krawędź ze szczerbiną do celownika.

Ramię celownika ma podziałkę liczbową od 1—10, oznaczającą odległość w setkach metrów; z prawej strony są liczby parzyste, z lewej — nieparzyste. Na

obu bokach ramienia celownika są nacięcia do zacisków suwaka.

Ramię celownika w karabinie wyborowym ma podziałkę od 1—20. Między podziałkami długimi celownika są podziałki krótsze — do nastawiania celownika z dokładnością do 50 m.

Suwak celownika jest nasunięty na ramię celownika i utrzymuje się w nadanym położeniu za pomocą zacisków (rys. 11). Każdy zacisk ma sprężynę i ząb zacisku, którym zaskakuje w nacięcia na bokach ramienia celownika.

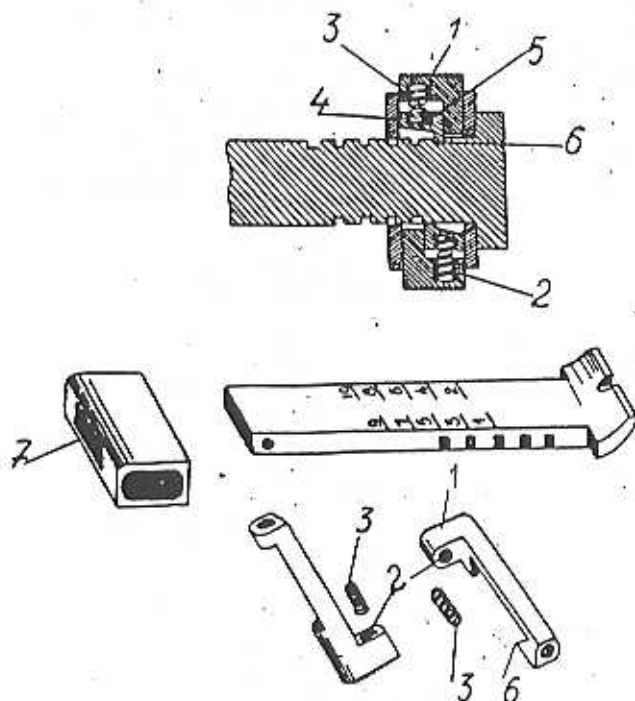

Rys. 10. Ramię celownika z suwakiem

Sprężyna ramienia celownika tylnym końcem jest umocowana w gnieździe podstawy celownika, a przednim opiera się o stopkę ramienia celownika, utrzymując ramię w nadanym mu położeniu.

12. Muszka (rys. 12) służy do celowania. Umieszczona jest ona w osłonie muszki, osadzonej swym

występem w gnieździe podstawy muszki na nieru-
chomej tulejce lufy (przy karabinku wz. 1938 i kara-

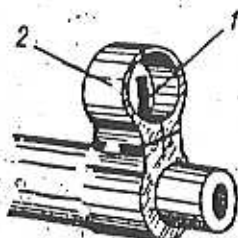

Rys. 11. Zaciski suwaka celownika:

1 — główka; 2 — gniazdo sprężyny; 3 — sprężyna zacisku;
4 — zacisk; 5 — gniazdo; 6 — ząb zacisku; 7 — wycięcie

Rys. 12. Musz-
ka z osłoną:

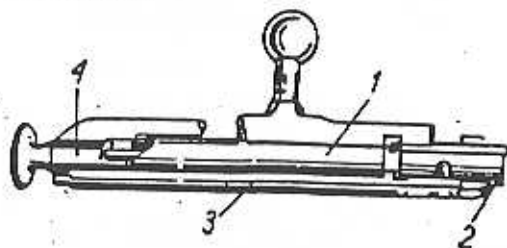
1 — muszka;
2 — osłona
muszki

binie wyborowym z celownikiem optycznym na lufie). Na przedniej ścianie osłony muszki jest rysa ustawcza, która powinna pokrywać się z rysą na przedniej ścianie podstawy muszki; prócz tego są wy-
cięcia do punktowania.

ZAMEK

13. Zamek (rys. 13) służy do podania naboju do komory nabojowej, zamknięcia przewodu lufy, oddania strzału i wyciągnięcia łuski (naboju) z komory nabojowej. Zamek składa się z trzonu zamkowego, tłoka zaporowego, wyciągu, kurka, iglicy, sprężyny iglicznej i łącznika.

Rys. 13. Zamek:

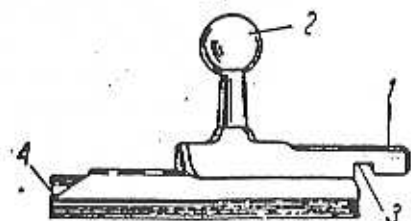
1 — trzon zamkowy; 2 — tłok zaporowy; 3 — łącznik; 4 — kurek

14. Trzon zamkowy (rys. 14) ma:

- a) grzbiet do nadania kierunku ruchu zamkowi w przewodzie komory zamkowej; końce grzbietu trzonu zamkowego mają skosy, które ślizgają się: przedni po skosie górnego wlotu naboju przy otwieraniu zamka, a tylny po oporze zamka przy zamykaniu zamka;
- b) rączkę zamkową do poruszania zamkiem;
- c) gniazdo do czopa tłoka zaporowego;
- d) wycięcie do występu pierścienia łącznika;
- e) skośne wyżłobienie do przejścia zęba wyrzucającego rozdzielacza-wyrzutnika przy podłuż-

nych ruchach zamka i do wciskania go przy zamykaniu zamka;

f) rowek (na tylnym ścięciu trzonu zamkowego), w który wchodzi występ napinacza kurka i przez tę utrzymuje kurek przed samowolnym obrotem, przy odciągniętym zamku do tyłu;

Rys. 14. Trzon zamkowy:

- 1 — grzbiet; 2 — rączka zamkowa; 3 — wycięcie do występu pierścienia łącznika; 4 — ześlizg kurka

g) ześlizg, po którym podczas otwierania zamka ślizga się kurek i przez co wraz z iglicą cofa się do tyłu, aż do zaczepienia zaczepem kurkowym;

h) wycięcie do przejścia bezpiecznika (występu zabezpieczającego) kurka;

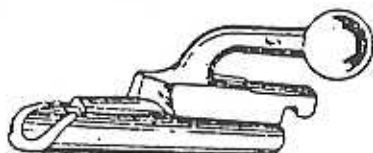
i) gniazdo bezpiecznika, w które wchodzi bezpiecznik w czasie zabezpieczenia;

j) przewód igliczny dwuśrednicowy: o większej średnicy — do pomieszczenia sprężyny iglicznej i rurki łącznika, o mniejszej — do przejścia iglicy; występ pierścieniowy, wynikający z różnicy średnic, jest oporą sprężyny iglicznej.

Uwaga: Karabin wyborowy z celownikiem optycznym ma rączkę zamkową wydłużoną i wygiętą (rys. 15).

15. Tłok zaporowy (rys. 16) służy do zaryglowania przewodu łufy.
Ma on:

- a) czółko do pomieszczenia dna łuski;
- b) dwa rygle zaporowe, które przy zaryglowanym zamku przylegają swoimi tylnymi ścianami do ścian opór ryglowych w komorze zamkowej i wytrzymują ciśnienie gazów prochowych na zamek przy strzale;
- c) czop do połączenia tłoka zaporowego z trzonem zamkowym; wchodzi on w swe gniazdo w grzbiecie trzonu zamkowego, dzięki czemu tłok zaporowy obraca się razem z trzonem zamkowym;

Rys. 15. Trzon zamkowy karabina wyborowego

Rys. 16. Tłok zaporowy:
1 — czop; 2 — rygle

- d) rowek poprzeczny do czopa łącznika;
- e) rowek podłużny do przejścia zęba wyrzucającego rozdzielacza-wyrzutnika przy podłużnych ruchach zamka jak również do przejścia czopa łącznika;
- f) gniazdo wyciągu, w którym umieszczony jest wyciąg;
- g) przewód o trzech średnicach:
 - mniejszy — do grotu iglicznego,
 - średni — do przedniej części iglicy,
 - większy — do przedniego końca rurki łącznika.

16. Wyciąg (rys. 17) służy do wyciągania łusek (naboi) z komory naboju. Ma on pazur, którym uchwytyje za kryzę łuski i stopkę do umocowania wyciągu w jego gnieździe w tłoku zaporowym.

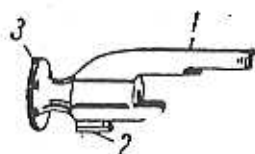
17. Kućrek (rys. 18) służy do napinania iglicy i zabezpieczenia karabinka.

Kurek ma:

a) grzbiet do nadania kurkowi kierunku ruchu w górnym wodzidle komory zamkowej;

Rys. 17. Wyciąg:
1 — pazur; 2 —
stopka

Rys. 18. Kurek:
1 — grzbiet; 2 —
zab kurka; 3 —
uchwyt

b) bezpiecznik (występ zabezpieczający pod grzbietem kurka) do zabezpieczenia karabinka;

c) napinacz do cofnięcia kurka przy otwieraniu zamka; ma on występ, uniemożliwiający samowolne obracanie się kurka przy odciągniętym zamku do tyłu;

d) ząb kurka z rowkami do widełek łącznika, który służy do zaczepienia o zaczep kurkowy;

e) uchwyt kurka do napinania iglicy (bez otwierania zamka) i do zabezpieczenia; uchwyt kurka jest radełkowany dla dogodniejszego ujmowania go palcami i ma rysy do sprawdzania dokładności wkręcania iglicy;

f) gniazdo iglicy w przedniej części jest gładkie, a z tylnej — gwintowane, do wkręcania iglicy.

18. Iglica (rys. 19) w przedniej części ma grot do zbijania spłonki naboju i pierścień oporowy do sprężyny iglicznej.

Pierścień oporowy dzieli iglicę na dwie części: przednią część (krótszą) z grotem

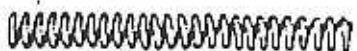
i tylną (dłuższą) — żerdź z gwintem do nakręcania kurka. Na tylnym zakończeniu (płasku) żerdzi iglicy znajduje się rysa ustawcza do sprawdzania prawidłowości połączenia iglicy z kurkiem.

Rys. 19. Iglica:

1 — żerdź; 2 — pierścień oporowy; 3 — przednia część;
4 — grot

19. Sprężyna igliczna (rys. 20) nadaje szybki ruch iglicy konieczny do silnego uderzenia grotem w spłonkę. Nakłada się ją na żerdź iglicy.

Rys 20. Sprężyna igliczna

20. Łącznik (rys. 21) łączy tłok zaporowy z trzosem zamkowym i utrzymuje zamek w komorze zamkowej przy odciąganiu go do tyłu.

Łącznik ma:

a) czop, który wchodzi w rowek tłoka zaporowego i łączy go z łącznikiem;

Rys. 21. Łącznik:

1 — pierścień łącznika z występem i rurką; 2 — czop;
3 — widelki

b) pierścień łącznika z występem i rurką; przednia część rurki wchodzi do przewodu tłoka

zaporowego, tylna zaś — do przewodu trzonu zamkowego; przewód rurki służy do przejścia przedniej części iglicy; tylna część tego przewodu — owalna, odpowiada kształtem przedniej części iglicy i umożliwia jej obracanie się; występ pierścienia łącznika wchodzi w wycięcie w grzbiecie trzonu zamkowego i zespala z nim łącznik; z lewej strony pierścienia łącznika jest wycięcie do przejścia rozdzielacza-wyrzutnika przy podłużnych ruchach zamka;

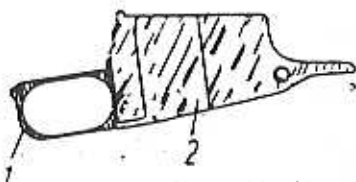
c) widełki, w które wchodzi ząb kurka swoimi rowkami;

d) wyżłobienie (w dolnej części łącznika) do przejścia zaczepu zamkowego spustu, który opierając się o zakończenie tego wyżłobienia, ogranicza ruch zamka do tyłu i zabezpiecza go przed wypadnięciem z komory zamkowej;

e) skos (na lewej górnej krawędzi łącznika) — do skrzydła rozdzielacza-wyrzutnika.

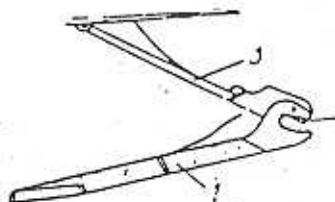
MAGAZYNEK

21. Magazynek służy do pomieszczenia 4 naboju i urządzenia donoszącego. Składa się on z pudełka (rys. 22) i wieczka z urządzeniem donoszącym (rys. 23).

Rys. 22. Pudełko magazynka:

1 — kablak; 2 — ścianki;
3 — osada pudełka

Rys. 23. Wieczko pudełka z urządzeniem donoszącym
1 — wieczko; 2 — zawiasa wieczka; 3 — urządzenie donoszące

Pudełko składa się z dwóch bocznych ścianek, osady i kabłąka spustowego.

Ścianki połączone są na stałe z osadą pudełka i kabłąkiem; w lewej ścianie jest wycięcie do zęba rozdzielczego rozdzielacza-wyrzutnika.

Osada pudełka swym występnym wchodzi w przednią część włazu naboju komory zamkowej; ma ona otwory do: wieczka pudełka, przedniego wkretu głównego i osi wieczka.

Kabłąk chroni język spustowy przed przypadkowym naciśnięciem. Ma on: występ, którym wstawia się go w tylną część dolnego włazu naboju komory zamkowej, gniazdo do zatrzasku, gniazdo gwintowane do wkretu zatrzasku, wycięcie do wieczka pudełka, wycięcie do spustu i gniazdo gwintowane do tylnego wkretu głównego.

22. Wieczko pudełka (rys. 23) zamyka pudełko od spodu; do niego przytwierdzone jest urządzenie do-
nośne.

Wieczko pudełka ma:

- a) wycięcie, do nakładania na oś wieczka;
- b) przecięcie, w które wstawia się ramię do-
nośnika;
- c) otwór do osi ramienia do-
nośnika;
- d) oporę ograniczającą podnoszenie się ramienia do-
nośnika;
- e) gniazdo do sprężyny ramienia do-
nośnika;
- f) otwór do wkretu sprężyny ramienia do-
nośnika;
- g) otwór do przejścia zatrzasku;
- h) gniazdo do główki zatrzasku;
- i) wyżłobienie do zęba zatrzasku.

23. Zatrzask wieczka (rys. 24) służy do zamykania
wieczka.

Ma on:

a) stopkę z otworem do wkrętu zatrzasku, który przymocowuje zatrzask do kabłąka;

Rys. 24. Zatrzask wieczka pudełka

b) główkę do naciskania palcem przy otwieraniu wieczka;

c) ząb, którym zatrzask zaskakuje w wyżłobie nie na wieczku.

24. Urządzenie donoszące (rys. 23) służy do donoszenia nabojów z magazynka do komory zamkowej. Urządzenie donoszące składa się z ramienia donośnika, donośnika i ich sprężyn oraz dwóch osi ramienia donośnika. Sprężyny umocowane są za pomocą wkrętów.

ŁOŻE WRAZ Z KOLBĄ

25. Łoże wraz z kolbą (rys. 25) służy do połączenia poszczególnych części karabinka i do ułatwienia posługiwania się nim. Łoże w tylnej swej części zakończone jest szyjką.

Rys. 25. Łoże wraz z kolbą:
1 — łożo; 2 — szyjka; 3 — kolba

Łoże ma wyżłobione łożysko do umieszczenia lufy z komorą zamkową, gniazdo do sworznia oporowego, otwór do magazynka, otwór z okuciem do pasa, rowek do wycioru; z boków — żłobki chwytowe do dogodnego ujmowania karabinka; z prawej strony —

sprężyny do bączków; na przednim końcu — skuwkę łoża z wkrętem; wewnątrz — gniazdo do obsady wycioru.

Kolba ma otwór do pasa i przymocowany dwoma wkrętami metalowymi trzewik, chroniący kolbę od uszkodzeń.

Uwaga: W karabinie wyborowym z obu stron komory zamkowej łożo ma wycięcie do podstawy wspornika celownika optycznego.

NAKŁADKA

26. Nakładka (rys. 26) służy do ochrony ręki w razie rozgrzania się lufy.

Ma ona dwie skuwki — przednią i tylną.

Rys. 26. Nakładka

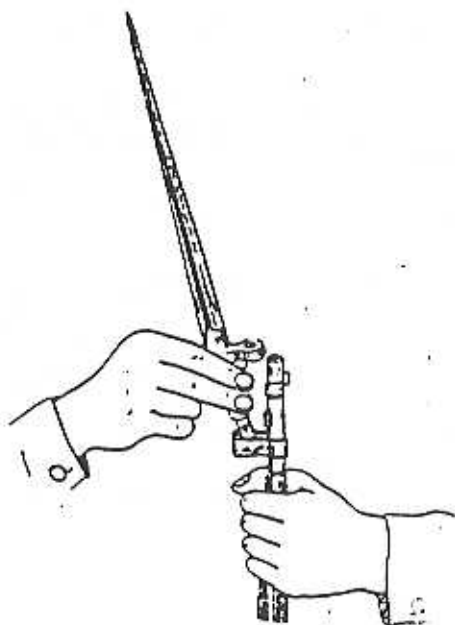
BAGNET

27. Bagnet (rys. 27) służy do zwalczania nieprzyjaciela w walce wręcz.

Bagnet ma brzeszczot czterograniasty z wyżłobieńcami, którego tylna część stanowi ogon z owalnym otworem do wkrętu łączącego (dla umocowania go w osadzie bagnetu nieruchomej tulejki na lufie). Na tylny koniec bagnetu nasadzony jest wspornik ruchomy ze sprężyną umieszczoną wewnątrz. Sprężyna jest stale ściśnięta i odsuwa wspornik.

Na dolnym końcu wspornika ruchomego są wycięcia do dolnych występów osady bagnetu nieru-

chomej tulejki. Przednia część wspornika ruchomego tworzy ramię z otworem do nakładania na wylot lufy.

Rys. 27. Składany bagiet karabinka wz. 1944

WYCIOR

28. Wycior (rys. 28) służy do czyszczenia i smarowania przewodu lufy i komory nabojeowej. Ma on żerdź, główkę radełkowaną z otworem do przetyczki,

Rys. 28. Wycior

gwintowany koniec do nakręcania przecieracza i wkręcania w osadę wycioru karabinka (karabina).

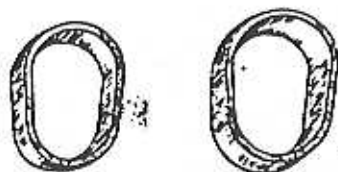
OKUCIA

29. Okucia służą do połączenia i z mocowania wszystkich części karabinka.

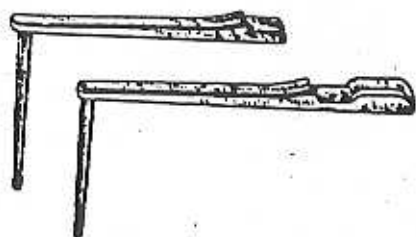
W skład okuć wchodzi:

a) dwa bączki sprężynujące: przedni i tylni (rys. 29);

b) sprężyny bączków (wstawione są w łożę) służą do utrzymania bączków (rys. 30);

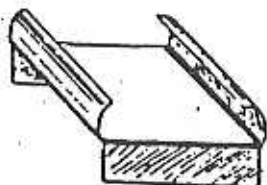
Rys. 29. Bączki

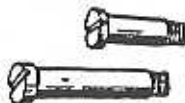
Rys. 30. Sprężyny bączków

c) wkładki (lub nakładki) mieszczące się w otworach do pasa (rys. 31);

d) wkręty główne (przedni — krótki, tylny — długi) do połączenia magazynka i komory zamkowej z łożem (rys. 32);

Rys. 31. Nakładka do pasa

Rys. 32. Wkręty główne

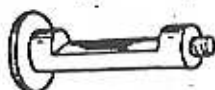
Rys. 33. Trzewik kolby

e) trzewik kolby (rys. 33) z dwoma wkrętami;

f) skuwka łoża (rys. 34) z wkrętem;

Rys. 34. Skuwka
łoża

Rys. 35. Sworzeń
oporowy

Rys. 36. Osada
wycioru

g) sworzeń oporowy (rys. 35) do wzmocnienia łoża i do oparcia czopa oporowego lufy wraz z komorą zamkową przy strzale;

h) osada wycioru (rys. 36) do wkręcania wycioru.

PRZYBORY DO KARABINKA

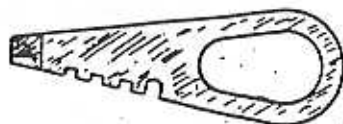
30. Do karabinka należą następujące przybory:

1) Przecieracz (rys. 37) do czyszczenia i smarowania przewodu lufy i komory nabojojowej.

Rys. 37. Przecieracz

2) Wkrętak (rys. 38) do rozkładania i składania karabinka. Wkrętak ma na boku cztery wycięcia: trzy przednie do sprawdzania wystawiania grotu iglicznego z czołka tłoka zaporowego i czwarte szersze —

Rys. 38. Wkrętak metalowy

do obrotu iglicy przy składaniu zamka i do umocowania przecieracza na wyciorze.

3) Ochraniacz wylotu chroni przewód lufy przed rozkalibrowaniem i wylot lufy przed zbijaniem przy czyszczeniu karabinka (rys. 39).

4) Przetyczka służy do dogodnego trzymania wycioru przy czyszczeniu i smarowaniu lufy. Przetyczkę wkłada się w otwór główki wycioru.

5) Olejarka dwuwylotowa (rys. 40) ma dwa przedziały: w jednym przedziale mieści się smar, w drugim — płyn do czyszczenia.

6) Pasa służy do noszenia karabinka; w celu przy mocowania pasa do karabinka służą dwie sprzączki lub troczki i klamra do przedłużania lub skracania pasa.

Rys. 39. Ochraniacz wylotu

Rys. 40. Olejarka

U w a g a: 1. Zezwala się na użycie do karabinka również przyborów innego wzoru. 2. Zamiast dwuwylotowej olejarki, może być używana jednowylotowa, którą napelnia się smarem karabinowym.

NABÓJ BOJOWY

31. Nabój bojowy (rys. 41) składa się z pocisku, łuski, spłonki i ładunku prochowego.

Pocisk (wz. 1908) składa się z rdzenia ołowianego wprasowanego w płaszcz stalowy. Pocisk jest osadzony w szyjce łuski.

Łuska służy do umieszczenia ładunku prochowego oraz połączenia wszystkich części składowych naboju. Z przodu łuska ma szyjkę do osadzenia pocisku, u dołu dno z kryzą do wyciągania jej z komory naboowej pazurem wyciągu. Dno łuski ma gniazdo do spłonki, kowadełko i dwa otwory zapalowe do przejścia płomieni ze spłonki do ładunku prochowego.

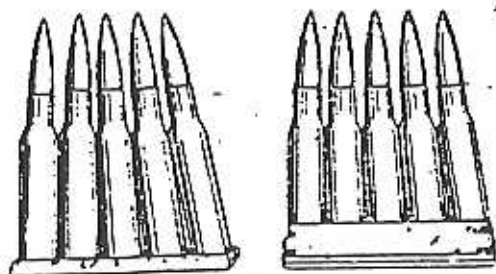
Spłonka służy do zapalenia ładunku prochowego w naboju, w niej się mieści masa zapłonowa przykryta cynfolią w kształcie krążka.

Rys. 41.

Nabój bojowy:

- 1—pocisk; 2—łuska;
3—spłonka; 4—ładunek prochowy

Rys. 42. Naboje w łódce

Ładunek prochowy (proch bezdymny) wypełnia prawie całą łuskę.

Pocisk przeciwpancerny składa się z płaszcza i ołowianej koszulki, do której wprasowany jest rdzeń stalowy.

Przednia część pocisku pomalowana jest na kolor czarny.

Pocisk smugowy składa się z płaszcza, rdzenia ołowianego umieszczonego w części przedniej płaszcza i wprasowanej masy świetlnej w części tylnej. Przednia część pocisku pomalowana jest na kolor zielony.

32. Łódka (rys. 42) służy do pomieszczenia 5 nabojów: ma ona wodzidło do kryzy łuski i łapki do utrzymania nabojów przed wypadnięciem. W łódkach nowego typu naboje utrzymuje się za pomocą zagiętych boków łódki.

ROZDZIAŁ II

DZIAŁANIE CZĘŚCI I URZĄDZEŃ KARABINKA

POŁOŻENIE CZĘŚCI PRZED ŁADOWANIEM

33. Części i urządzenia karabinka przed ładowaniem znajdują się w następującym położeniu:

1) Trzon zamkowy szczelnie przylega do dolnej ścianki górnego wlotu nabojewego komory zamkowej.

2) Rygle tłoka zaporowego znajdują się za oporami ryglowymi komory zamkowej i zaryglowują komorę nabojewą.

3) Iglica znajduje się w przednim położeniu, a grot igliczny wystaje z przewodu tłoka zaporowego.

4) Sprężyna igliczna przednim końcem opiera się o pierścień oporowy iglicy, a tylnym — o oporę w przewodzie iglicznym trzonu zamkowego i jest w najmniejszym napięciu.

5) Grzbiet kurka znajduje się w górnym wodzidle komory zamkowej; napinacz mieści się na ześlizgu

w trzonie zamkowym; ząb kurka znajduje się w wiadłkach łącznika.

6) Spust swoim zaczepem zamkowym znajduje się pod zębem kurka u jego przedniego ścięcia.

7) Zaczep kurkowy znajduje się pod zębem kurka.

8) Rozdzielacz-wyrzutnik pod naciskiem skośnego wyżłobienia trzonu zamkowego na skrzydło wyrzutnika jest wciśnięty w swoje wycięcie w komorze zamkowej, a część sprężynująca rozdzielaacza znajduje się w największym napięciu.

9) Urządzenie donoszące zwolnione, jego sprężyny są w najmniejszym napięciu.

DZIAŁANIE CZĘŚCI PRZY ŁADOWANIU

34. W celu załadowania karabinka należy:

- 1) Obrócić rączkę zamkową w lewo.
- 2) Odciągnąć zamek do tyłu do oporu.
- 3) Włożyć łódkę, wcisnąć naboje i usunąć łódkę.
- 4) Podać zamek do przodu.
- 5) Obrócić rączkę zamkową w prawo.

Przy obrocie rączki zamkowej w lewo:

a) trzon zamkowy obraca się wraz z tłokiem zaporowym, ponieważ czop znajduje się w gnieździe grzbietu trzonu zamkowego; w czasie obrotu rygle tłoka zaporowego wychodzą z opór ryglowych i stają na przeciw podłużnych wyżłobień w komorze zamkowej, pazur wyciągu ślizga się po skosie na tylnym ścięciu lufy;

b) trzon zamkowy ślizgając się przednim skosem swego grzbietu po skosie wjazdu naboju do komory zamkowej odchodzi nieco do tyłu;

kurk nie może obrócić się, ponieważ jego grzbiet znajduje się w górnym wodzidle komory zam-

kowej, pod naciskiem ześlizgu na trzonie zamkowym na napinacz, kurek wraz z iglicą odchodzi do tyłu dotąd, dopóki występ napinacza kurka nie wskoczy w rowek na trzonie zamkowym, przy tym grot igliczny chowa się w przewodzie tłoka zaporowego, a sprężyna igliczna ściska się pod działaniem pierścienia oporowego iglicy cofającej się wraz z kurkiem, a zaczep kurkowy wychodzi spod zęba kurka i podnosi się w górę aż do oporu o ściankę komory zamkowej.

d) rozdzielacz-wyrzutnik swym skrzydłem wchodzi w głębszą część skośnego wyżłobienia trzonu zamkowego i pod naciskiem swej sprężyny wysuwa się z wycięcia komory zamkowej, przy czym ząb rozdzielczy wchodzi do wnętrza magazynka.

Przy ruchu zamka do tyłu zaczep zamkowy spustu znajduje się w wyżłobieniu łącznika, zatrzymuje ruch zamka i utrzymuje go w komorze zamkowej.

Przy ładowaniu naboju do magazynka:

a) ząb wyrzutnika (skrzydło) pod naciskiem naboju wciska ząb rozdzielczy w wycięcie w komorze zamkowej i przepuściwszy czwarty nabój opiera się o niego z góry; piąty nabój pozostaje we wlocie naboju w komorze zamkowej, gdyż utrzymuje go wyrzutnik z lewej strony, a przytrzymywacz w komorze zamkowej — z prawej strony;

b) urządzenie donoszące zostaje ściśnięte, a sprężyny jego znajdują się w największym napięciu.

Przy ruchu zamka do przodu:

a) zamek swoim tłokiem zaporowym podaje nabój do komory naboju;

b) rygle tłoka zaporowego wchodzi w podłużne wyżłobienia komory zamkowej.

Przy obrocie rączki zamkowej w prawo:

a) kurek zaczepiając swoim zębem o zaczep kurkowy zatrzymuje się i utrzymuje iglicę w tylnym położeniu; pozostałe części zamka posuwają się w dalszym ciągu do przodu, gdyż grzbiet trzonu zamkowego swoim tylnym skosem ześlizguje się po oporze zamka komory zamkowej i posuwa się do przodu;

b) tłok zaporowy zostaje obrócony grzbietem trzonu zamkowego, a rygle tłoka zaporowego zachodzą za opory ryglowe w komorze zamkowej; komora naboja jest zamknięta i zaryglowana;

c) sprężyna igliczna, opierając się o pierścień oporowy iglicy, jeszcze bardziej zostaje napięta;

d) pazur wyciągu, ślizgając się po kryzie łuski zaskakuje za nią;

e) rozdzielacz-wyrzutnik pod działaniem skośnego wyżłobienia trzonu zamkowego zostaje wcisnięty w wycięcie w komorze zamkowej, ząb rozdzielczy uwalnia kolejny nabój, donośnik podnosi naboje aż do oparcia górnego naboju o łącznik zamka.

DZIAŁANIE CZĘŚCI PRZY STRZALE

35. W celu oddania strzału należy nacisnąć na język spustowy; podczas tego:

1) Spust obracając się na swojej osi naciska na część sprężynującą zaczepu kurkowego, który opuszczając się wychodzi spod zęba kurka; kurek z iglicą zostaje zwolniony.

2) Sprężyna igliczna rozprężając się naciska na pierścień oporowy iglicy i energicznie pcha ją do przodu; iglica grotem uderza w spłonkę naboju — następuje strzał: napinacz kurka wchodzi w ześlizg na trzonie zamkowym.

DZIAŁANIE CZĘŚCI PRZY PRZELADOWANIU

36. W celu przeładowania karabinka należy:

1) Obrócić rączkę zamkową w lewo i odciągnąć zamek do tyłu do oporu.

2) Przesunąć zamek do przodu i obrócić rączkę zamkową w prawo. Podczas obrotu zamka w lewo i odciągania go do tyłu części wykonują pracę opisaną w punkcie 34, przy czym:

a) wyciąg ślizgając się pazurem po kryzie łuski zrusza ją z miejsca;

b) podczas odciągania zamka do tyłu łuska, natknąwszy się lewą częścią swej kryzy na wystający ząb wyrzucający rozdzielacza-wyrzutnika, zostaje wyrzucona z komory zamkowej;

c) gdy zamek znajduje się w tylnym położeniu, naboje w pudełku magazynka, pod działaniem urządzenia donoszącego, podnoszą się w górę, górny nabój zatrzymuje się we włazie nabojowym, a wyrzutnik i przytrzymywacz utrzymują go; pozostałe naboje są utrzymywane w pudełku zębem rozdzielczym rozdzielacza-wyrzutnika.

DZIAŁANIE CZĘŚCI PRZY ZABEZPIECZANIU

37. W celu zabezpieczenia karabinka należy odciągnąć kurek do tyłu do oporu i skrócić go w lewo. Podczas tego:

1) Sprężyna igliczna napina się.

2) Ząb kurka wychodzi z widełek łącznika i wchodzi w wyżłobienie komory zamkowej.

3) Bezpiecznik wchodzi w swoje gniazdo na trzonie zamkowym i zabezpiecza karabinek przed przypadkowym strzałem.

ROZDZIAŁ III

ZACIĘCIA KARABINKA

SPOSOBY ZAPOBIEGANIA I USUWANIA ZACIĘĆ PODCZAS STRZELANIA.

38. Karabinek przy prawidłowym obchodzeniu się i utrzymaniu jest bronią pewną i niezawodną. Jednak po dłuższym okresie czasu wskutek naturalnego zużycia części, zanieczyszczenia urządzeń lub nieostrożnego i nieumiejętnego obchodzenia się, w urządzeniach karabinka mogą powstać uszkodzenia uniemożliwiające ich normalne działanie i powodujące zacięcia przy strzelaniu.

39. W celu uniknięcia zacięć przy strzelaniu należy:

1) Ścisłe przestrzegać zasad przechowywania, czyszczenia, rozkładania, składania i przeglądu karabinka.

2) Części karabinka ulegające tarciu należy częściej smarować.

3) Przed strzelaniem przeglądać lódki i naboje nie ładować uszkodzonymi i brudnymi nabojami, wycierać naboje suchą szmatką, a następnie szmatką lekko nasyoną smarem karabinowym.

4) Wykonując skoki i padania, strzec karabinek przed zanieczyszczeniem (piaskiem, kurzem, wodą i uszkodzeniem).

40. W czasie strzelania wszelkie zacięcia należy usuwać przede wszystkim przez przeładowanie karabinka. Jeśli zacięcie w ten sposób nie daje się usunąć lub po usunięciu powtarza się, należy karabinek rozładować, zbadać przyczynę zacięcia i usunąć ją, jeżeli zacięcie wyżej wymienionymi sposobami nie daje się usunąć, wówczas należy odesłać karabinek do warsztatu rusznikarskiego.

41. Charakterystyczne zacięcia przy strzelaniu z karabinka (karabina wyborowego z celownikiem optycznym)

Zacięcia	Przyczyny zacięcia	Sposoby usuwania
Otwieranie się wieczka pudełka: podczas wciśnięcia naboju do magazynka wieczko otwiera się i naboje wypadają z pudełka.	Uszkodzenie zatrzasku wieczka pudełka, zużyty wkret lub wykruszony zab.	Ładować bez łożek, wkładając naboje do komory naboju pojedynczo, po zakończeniu strzelania i ustaleniu przyczyny, usunąć zacięcie lub oddać karabinek do warsztatu rusznikarskiego.
Kolejny nabój w czasie podawania nie wchodzi do komory naboju: nabój w czasie podawania zaczyna się swoją kryzą młody rozdzielniczką-wyrzutnikiem a prawą ścianą komory zamkowej.	Podczas ładowania nabój nie został prawidłowo podany pod wyrzutnik. Uszkodzenie rozdzielniczką-wyrzutnika.	Poprawiając położenie kolejnego naboju wsunąć go do komory naboju. Przy częstym powtarzaniu się tego zacięcia ładować naboje pojedynczo do komory naboju; po zakończeniu strzelania oddać karabinek do warsztatu rusznikarskiego.
Utрудnione wchodzenie naboju do komory naboju: zamknięcie zamka wymaga użycia siły.	Uszkodzenie naboju, nabój zgłął zanieczyszczenie komory naboju.	Usunąć uszkodzony nabój, jeśli przy otwieraniu zamka nabój pozostał w komorze naboju, wypchnąć go główką wyrzutnika lub przecieraczem z nawiniętą szmatką, przeczyszczyć i nasmarować komorę naboju.

Zaciekota	Przyczyny zacięcia	Sposoby usuwania
Niewypał: po zwolnieniu kurka nie następuje odpalenie.	Niesprawność spłonki. Niedostateczne wystawienie grotu iglicznego lub jego złamanie. Osłabiona, pognięta sprężyna igliczna. Zgęszczony smar w przewodzie trzonu zamkowego.	Przetładować karabinek i strzelać w dalszym ciągu. Przy częstym powtarzaniu się zacięcia wyjąć zamek, sprawdzić jego stan i wystawianie grotu iglicznego, a jeśli potrzeba — uregulować jego wystawienie. W razie zabrudzenia lub zgęszczenia smaru rozłożyć zamek, przetrzeć do sucha i lekko nasmarować. W razie uszkodzenia grotu lub sprężyny iglicznej oddać karabinek do warsztatu rusznikarskiego.
Wyciąg nie wyciąga łuski: przy cofaniu zamka pazur wyciągu nie wyciąga łuski z komory nabojoywej.	Uszkodzenie wyciągu. Pazur wyciągu uszkodzony lub pod wyciągiem nagromadził się brud (osad, smar zgęszczony).	Wyjąć zamek, sprawdzić stan wyciągu, jeśli jest w dobrym stanie spróbować, wyrzucić łuskę energicznym otwarcem zamka; w wypadku niewyrzucenia wypchnąć ją główką wycioru lub przecieraczem nakręconym na wycior i owiniętym w szmatkę. Po wyciągnięciu łuski komorę nabojoywą przeczyścić i nasmarować, jeśli wyciąg jest uszkodzony oddać karabinek do warsztatu rusz-

Zacłęcia	Przyczyny zacłęcia	Sposoby usuwania
Łuska (nabój) nie została wyrzucona: przy otwieraniu zamka wyrzutnik nie wyrzuca łuski (nabojów).	Zgłębce sprężynowej części rozdzielacza-wyrzutnika lub zanieczyszczenie jego wycłęcia w komorze zamkowej.	Wyrzucić łuskę ręką (wyląć nabój) przeczyćścić wycłęcie do rozdzielacza wyrzutnika w komorze zamkowej. W razie uszkodzenia rozdzielacza-wyrzutnika oddać karabinek do warsztatu rusznikarskiego.
Zamek wypada z komory zamkowej: w czasie ruchu do tyłu — zamek nie zatrzymuje się o zaczep zamkowy.	Osłabienie wkrętu zaczepu kurkowego, zużycie zaczepu zamkowego lub przedniej ścianki wyziębienia łącznika.	Wyląć zamek, sprawdzić stan zaczepu zamkowego spustu; jeśli jest w dobrym stanie rozłożyć karabinek i dokręcić wkręt zaczepu kurkowego, jeśli zaczep zamkowy jest uszkodzony oddać karabinek do warsztatu rusznikarskiego.

ZASADY UTRZYMYWANIA I OBCHODZENIA SIĘ
Z KARABINKIEM

UTRZYMANIE I PRZECHOWYWANIE KARABINKA

42. Strzelec bez względu na warunki, w jakich znajdowałby się, obowiązany jest utrzymywać swój karabinek w czystości, ostrożnie obchodzić się z nim. codziennie przeglądać by upewnić się o jego gotowości bojowej.

43. W koszarach i cbozach karabinek należy przechowywać w stojakach z otwartymi zamkami (aby część sprężynująca rozdzielacza-wyrzutnika nie ulegała osłabieniu), z kurkami przekreślonymi w lewo w celu zwolnienia napięcia sprężyny iglicznej i z bagnetami złożonymi.

44. Na wartowni karabinki stawia się rozładowane w stojakach z zamkniętymi zamkami i zwolnionymi kurkami.

45. W czasie przejściowego zakwaterowania w osiedlach karabinki należy przechowywać z zamkniętymi zamkami i zwolnionymi kurkami: ustawiać lub wieszać je w dogodnych miejscach (z daleka od pieca, drzwi i okien).

46. W marszu karabinki należy nosić na pasie lub ramieniu z złożonymi bagnetami. W czasie odpoczynku karabinki ustawiać w Kozły lub układać na ziemi według Regulaminu Musztry Sił Zbrojnych P.R.J. pkt. 126 i 127.

47. W czasie przejazdów kolejną, jeśli wagon nie jest wyposażony w stojaki, karabinki ze złożonymi bagnetami należy trzymać przy sobie między kolana-

mi lub położyć na półkę tak, aby nie upadły i nie uległy uszkodzeniu.

48. W czasie przejazdów samochodami trzymać karabinki ze złożonymi bagnetami między kolanami chroniąc je od uderzeń.

49. Przybory do karabinka przechowywać w czystym i sprawnym stanie.

50. Przed wyjściem na ćwiczenia i służbę przejrzeć karabinki i wytrzeć zewnętrzne części metalowe ze smaru, przed strzelaniem przeczścić przewód lufy do sucha.

Na ćwiczeniach chronić karabinek przed zabrudzeniem (piaskiem, pyłem). Uważać, by karabinek nie uderzał o twarde przedmioty, szczególnie chronić lufę, celownik i muszkę.

51. W celu uniknięcia wypadków rozerwania lub rozdęcia lufy nie należy jej nigdy zatykać.

52. Przed ładowaniem karabinka nabojami szkolnymi należy je dokładnie przejrzeć i wytrzeć. Nabojami uszkodzonymi karabinka nie ładować.

53. Jeśli otwieranie zamka i donoszenie nabojów do komory nabojowej jest utrudnione nie wolno stosować siły, lecz wykryć przyczynę i usunąć ją.

54. Jeśli nieprzyjaciół użyje i zastosuje trwałe środki trujące lub bojowe środki promieniotwórcze, to chroniąc się przed nimi należy również chronić karabinek.

ROZKŁADANIE I SKŁADANIE KARABINKA

55. Karabinek rozkłada się do czyszczenia, smarowania i przeglądu. Częste rozkładanie nie jest wskazane, gdyż przyspiesza zużycie części; szkolenie w rozkładaniu i składaniu przeprowadza się na kara-

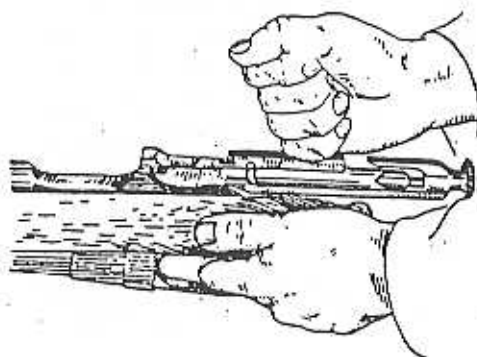
binkach specjalnie do tego celu przeznaczonych (ćwiczalnych).

56. Przy rozkładaniu i składaniu karabinka należy przestrzegać następujących zasad:

1) Rozkładanie i składanie przeprowadzać na stole lub ławce, a w polu na czystej podściółce (płaszcz, namiocie itp.).

2) Rozkładanie i składanie karabinka należy dokonywać ostrożnie nie stosując siły by nie uszkodzić części.

3) Przy wykręcaniu wkrętów, wkrętak należy ująć obchwytem i wstawić w rowki wkrętów całym ostrzem; wkręty wykręcać ostrożnie nie wyjmując ostrza z rowka dopóki nie będzie on wykrczał się swobodnie, po czym wykręcić go palcami.

Rys. 43. Wyjmowanie zamka.

4) Składając karabinek zwracać uwagę na numery części, by nie zamienić ich z częściami innego karabinka.

57. Kolejność częściowego rozkładania karabinka:

1) Wyjąć zamek: palcem wskazującym lewej ręki nacisnąć na język spustowy, a prawą otworzyć i wyjąć zamek (rys. 43).

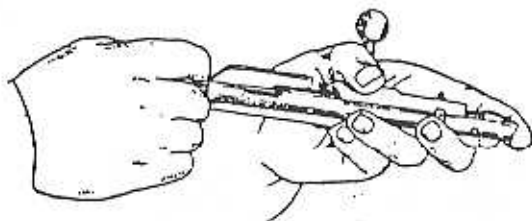
2) Złożyć bagnet: postawić karabinek kolbą na ziemi i trzymając go lewą ręką za lufę, palcami prawej ręki ściągnąć do góry wspornik ruchomy na tyle, aby otwór ramienia zszedł z lufy (rys. 27), następnie opuścić bagnet w prawo do dołu.

3) Wykręcić i wyjąć wycior.

4) Odłączyć wieczko pudełka: nacisnąć palcem główkę zatrzasku i otworzyć wieczko, ścisnąć urządzenie donoszące i zdjąć wieczko z jego osi.

5) Rozłożyć zamek:

a) wziąć zamek do lewej ręki i przytrzymując tłok zaporowy wskazującym palcem a rączkę zamkową kciukiem, prawą ręką odciągnąć kurek, aby występ napinacza wyszedł z rowka, a ząb kurka nie wyskoczył z widełek łącznika, przekręcić kurek w lewo i puścić go (rys. 44);

Rys. 44. Rozkładanie zamka

b) odłączyć tłok zaporowy wraz z łącznikiem od trzonu zamkowego, ściągając go do przodu;

c) odłączyć tłok zaporowy od łącznika;

d) odłączyć kurek: postawić trzon zamkowy pionowo, oprzeć iglicę grotem o drewnianą podkładkę,

nacisnąć lewą ręką na rączkę zamkową ku dołowi, prawą ręką odkręcić kurek z iglicy; następnie stopniowo osłabiając naciskanie na rączkę wyjąć iglicę ze sprężyną igliczną z trzonu zamkowego (rys.

58. Kolejność składania karabinka po częściowym rozłożeniu:

1) Złożyć zamek:

a) nałożyć sprężynę igliczną na iglicę;

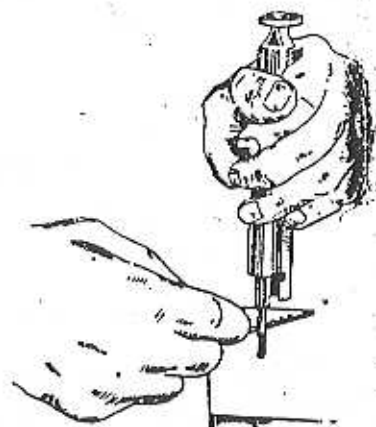
b) włożyć iglicę ze sprężyną igliczną do przewodu trzonu zamkowego;

c) postawić trzon zamkowy pionowo, oprzeć go o drewnianą podkładkę i naciskając ręką rączkę zamkową ścisnąć sprężynę igliczną;

d) nakręcić kurek na iglicę i stopniowo osłabiając nacisk na rączkę zamkową ostrożnie wprowadzić pinacz kurka w ześlizg kurka trzonu zamkowego wycięciem wkrętaka ustawić ryse na iglicy naprzeciw rysy uchwytu kurka (rys. 46).

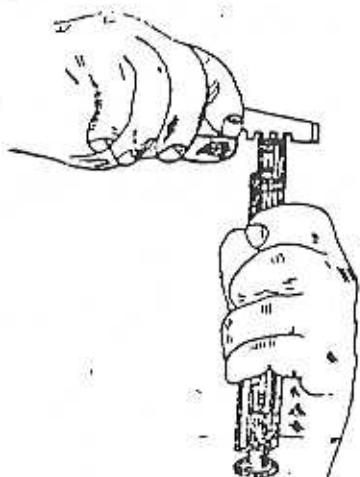
Rys. 45. Odłączenie kurka

Rys. 46. Regulowanie

e) lewą ręką nałożyć tłok zaporowy na rurkę łącznika i przekręcić go w prawo do oporu;

f) prawą ręką włożyć iglicę do rurki łącznika tak, aby widelki jego weszły w rowki zęba kurka, a czop tłoka zaporowego — w swe gniazdo w grzbiecie trzonu zamkowego; sprawdzić wycięciem wkrętaka wystawanie grotu iglicznego (rys. 47); grot igliczny powinien mieścić się w środkowym rowku trzech wycięć wkrętaka; przy zbitym lub niedostatecznym wystawaniu grotu iglicznego odłączyć tłok zaporowy i łącznik od trzonu zamkowego i dokręcić lub odkręcić iglicę wycięciem wkrętaka:

Rys. 47. Sprawdzenie wystawania grotu iglicznego

g) ująć wskazującym i średnim palcem lewej ręki tłok zaporowy, a kciukiem rączkę zamkową, prawą ręką odciągnąć kurek i przekręcić go w prawo tak, aby występ napinacza wszedł w rowek na trzonie zamkowym.

2) Założyć wieczko pudełka wraz z urządzeniem donoszącym; przycisnąć donośnik ze

sprężyną i ramieniem do wieczka, założyć wycięciem na oś wieczka, puścić donośnik, wieczko zamknąć.

3) Włożyć wycior w rowek wycioru, powoli opuścić i zakręcić do oporu.

4) Rozłożyć bagnet:

a) trzymając karabinek lewą ręką tak samo jak przy składaniu bagnetu, palcami prawej ręki odciągnąć wspornik ruchomy w dół;

b) odwrócić bagnet na osi w lewo w górę do oporu i naciskać na bagnet dotąd, dopóki osada bagnetu nie nasunie się swym otworem na wylot lufy.

5) Włożyć zamek do przewodu komory zamkowej; nacisnąć wskazującym palcem lewej ręki na język spustowy, prawą ręką wprowadzić zamek do komory zamkowej, skrócić rączkę w prawo i zdjąć palec z języka spustowego.

59. Kolejność całkowitego rozkładania karabinka:

1) Przeprowadzić częściowe rozkładanie (jak w punkcie 57 oprócz czynności złożenia bagnetu).

2) Odłączyć nakładkę:

a) wyjąć pas z górnego otworu;

b) wykręcić (na dwa obroty) wkręty główne: przedni i tylny;

c) przesunąć bączki do przodu, naciskając uprzednio sprężyny bączków;

d) zdjąć nakładkę.

3) Odłączyć lufę od łoża:

a) postawić karabinek pionowo i trzymając go lewą ręką wykręcić przedni wkręt główny (rys. 48);

b) położyć karabinek na stół (ławkę), uchwycić lewą ręką komorę zamkową wraz z magazynkiem i wykręcić tylny wkręt główny (rys. 49);

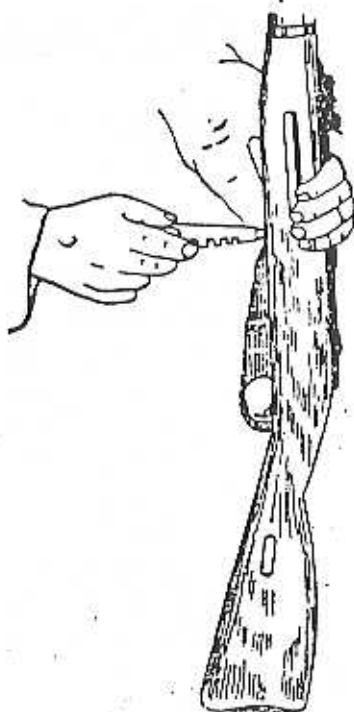
c) odłączyć magazynek;

d) włożyć wskazujący palec do komory nabojo-
wej i oddzielić lufę od łoża.

4) Odłączyć zatrzask wieczka pudeł-
ka: odkręcić wkręt zatrzasku i wyjąć go za główkę
z gniazda.

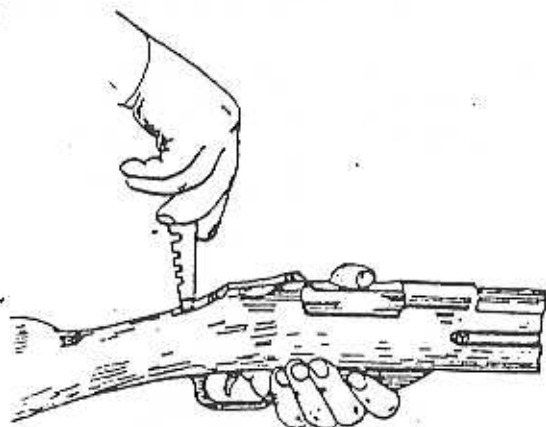
5) Odłączyć i rozłożyć urządzenie
spustowe:

a) skrócić lufę celownikiem w dół i przytrzymu-
jąc lewą ręką komorę zamkową obok rozdzielacza-wy-
rzutnika tak, aby celownik nie opierał się o jaki-
kolwiek przedmiot, wykręcić wkręt zaczepu kurko-
wego (rys. 50);

Rys. 48. Wykręcanie przedniego wkrętu głównego

- b) drewnikiem (zapalką) wypchnąć oś spustu;
- c) odłączyć od lufy spust z zaczepem kurkowy;
- d) odłączyć zaczep kurkowy od spustu.
- 6) Odłączyć rozdzielacz-wyrzutnik (zezwała się tylko dowódcom — od dowódcy plutonu wzwyż);

Rys. 49. Wykręcanie tylnego wkrętu głównego

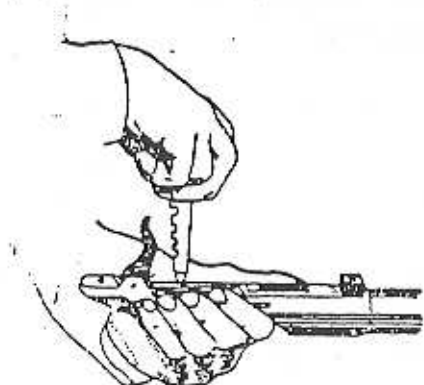
a) włożyć trzon zamkowy do komory zamkowej, przesunąć do przodu i przekręcić w prawo tak, by wyrzutnik wyszedł z wycięcia w komorze zamkowej;

b) położyć lufę komorą zamkową od siebie, a rozdzielacz-wyrzutnikiem w górę, ująć komorę zamkową lewą ręką i wykręcić wkręt rozdzielacza-wyrzutnika (rys. 51);

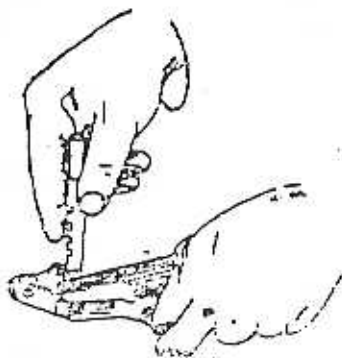
c) naciskając kciukiem prawej ręki na rozdzielacz wzdłuż jego gniazda w kierunku lufy, lekko podnosząc go wskazującym palcem lewej ręki za ząb rozdzielczy, wysunąć rozdzielacz-wyrzutnik, wyjąć go i odłączyć wyrzutnik od rozdzielacza;

d) wyjąć trzon zamkowy z komory zamkowej.

60. Rozkładanie i odłączanie pozostałych części karabinka należy przeprowadzać wyłącznie w warunkach rusznikarskim.

Rys. 50. Wykręcanie wkrętu zaczepu kurkowego

Rys. 51. Wykręcanie wkrętu rozdzielacza — wyrzutnika

61. Kolejność składania po całkowitym rozłożeniu:

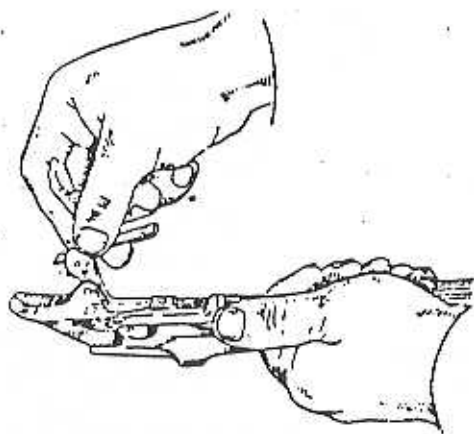
1) Wstawić na miejsce rozdzielacz-wyrzutnik (zezwala się tylko dowódcom — od dowódcy plutonu wzwyż):

a) położyć lufę z włożonym i skręconym w prawo do oporu trzonem zamkowym, wycięciem rozdzielacza-wyrzutnika do góry;

b) złączyć wyrzutnik z rozdzielaczem, biorąc prawą ręką rozdzielacz-wyrzutnik, wstawić wyrzutnik w wycięcie w komorze zamkowej, a koniec stopki rozdzielacza — w jej gniazdo;

c) dłonią lewej ręki ująć komorę zamkową, nakładając kciuk z góry na rozdzielacz, a kciuk prawej ręki oprzeć o ząb rozdzielczy, naciskając jednocześnie kciukiem lewej ręki na rozdzielacz a kciukiem prawej ręki na ząb rozdzielczy rozdzielacza, wprowadzić stopkę rozdzielacza w jej gniazdo tak, by pokryły się otwory do wkrętów w stopce i w komorze zamkowej

- d) wkręcić wkręt rozdzielnika-wyrzutnika;
- e) wyjąć trzon zamkowy z komory zamkowej;
- 2) Złożyć urządzenie spustowe:
 - a) włożyć zaczep kurkowy w wycięcie w spust;
 - b) włożyć spust z zaczepem kurkowym między ucha komory i wstawić oś (rys. 52);

Rys. 52. Wkładanie spustu z zaczepem kurkowym

c) przytrzymując lewą ręką zaczep kurkowy wkręcić jego wkręt do oporu.

3) Złożyć pudełko z urządzeniem noszącym:

a) przytrzymując pudełko kablakiem spustowym sobie, włożyć zatrząsk do gniazda (zębem do delka); przytrzymując zatrząsk palcem wskazującym za główkę, a kciukiem za stopkę wkręcić wkręt zatrząsku;

b) połączyć wieczko pudełka z urządzeniem noszącym (jak podano w punkcie 58).

4) Połączyć łożo z lufą i magazynkiem.

a) przytrzymując łożo ręką od dołu, włożyć

częścią wylotową w łożysko lufy i kierując język spustowy w jego otwór ostrożnie opuścić komorę zamkową w jej gniazdo;

b) włożyć magazynek;

c) wkręcać na przemian wkręty główne (przedni i tylny).

5) Nałożyć nakładkę:

a) nałożyć nakładkę na lufę tak, by tylnym końcem opierała się o podstawę celownika;

b) założyć tylny, a następnie przedni bączek w ten sposób, by zaskoczył za sprężyny.

Uwaga: Jeśli łożo napężniało od wilgoci i bączki nie dochodzą na swoje miejsca należy pozostawić je w takim miejscu, w którym będą ściśle przylegały do łoża, jeśli natomiast łożo wyschło, to bączek przedni przesunąć dalej od sprężyny.

6) Złożyć zamek.

7) Wkręcić wycior.

8) Włożyć zamek do komory zamkowej.

9). Przymocować pas.

Po zakończeniu składania karabinka należy sprawdzić działanie wszystkich jego urządzeń.

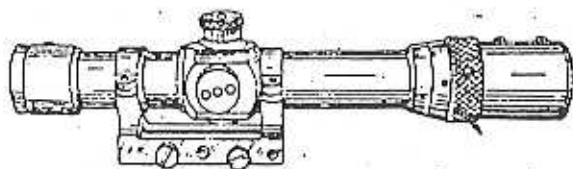
KARABIN WYBOROWY Z CELOWNIKIEM OPTYCZNYM

89. Karabin wyborowy pod względem budowy i działania zasadniczo nie różni się od karabinka wz. 1944. Różnica polega jedynie na tym, że jest dłuższy, cięższy, nie posiada łagnetu, lufę ma wykonaną bardziej precyzyjnie, rączkę zamkową ma zgiętą w prawo w dół w celu dogodniejszego posługiwania się nią i wyposażony jest w celownik optyczny.

90. Celownik optyczny karabina wyborowego służy do dokładniejszego celowania do różnych celów, szczególnie małych, ukazujących się na krótki

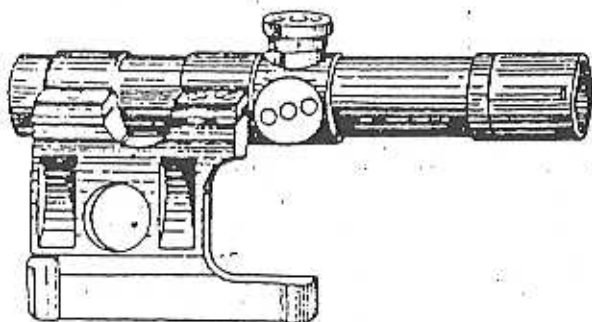
okres czasu. Celownik optyczny umożliwia prowadzenie ognia celnego nawet w warunkach nie sprzyjających (zmierzch, świt), gdy strzelanie za pomocą celownika zwykłego jest utrudnione.

91. Karabiny wyborowe wyposażone są w celowniki optyczne dwóch typów: PE i PU (rys. 54 i 55).

Rys. 54. Ogólny widok celownika optycznego PE ze wspornikiem

Celownik optyczny każdego z tych typów składa się z lunety i wspornika.

Rys. 55. Ogólny widok celownika optycznego PU ze wspornikiem

92. Luneta z zewnątrz ma:

a) w górze — bębenek odległościowy z pokrętką i podziałką w setkach m do nastawiania kątów celownika. Celownik optyczny PE ma podziałkę od 1—14, a PU od 1—13;

b) z boku (z lewej strony) — bębenek kierunkowy do uwzględniania wiatru, zboczenia i doboru punktu celowania do celów ruchomych.

Na bębnieku kierunkowym znajduje się po 10 podziałek w obu kierunkach od zera: ze znakiem + (plus) dla poprawek w prawo i ze znakiem — (minus) dla poprawek w lewo. Oznaczone cyframi są tylko podziałki 5 i 10. Wartość każdej podziałki równa się jednej tysięcznej odległości (0—01).

93. Wewnątrz lunety mieści się oprawka z pręcikami celowniczymi. Pionowy pręcik zakończony ostro nazywa się pionem celowniczym (muszka) i służy do zgrywania wierzchołka pręcika celowniczego z punktem celowania.

Poziome pręciki umieszczone są pod kątem prostym do pionu, górne ich brzegi znajdują się na jednej wysokości z ostrzem pionu. Przeznaczone są one do zapobiegania skręcania karabina podczas celowania.

Oprawka z pręcikami celowniczymi może przesuwac się w dół i w górę przez pokręcanie bębna odległościowego, a w prawo i w lewo przez pokręcanie bębna kierunkowego.

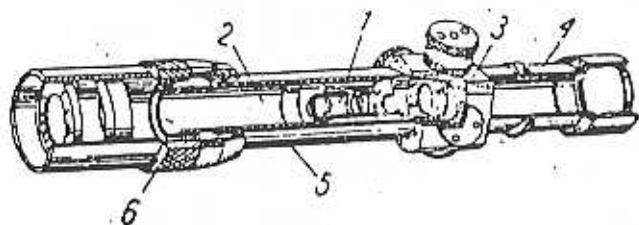
Wewnątrz lunety umieszczony jest układ optyczny składający się z obiektu, systemu odwracającego i okulara (rys. 56).

Obiekt — składa się z dwóch soczewek sklejonych ze sobą.

System odwracający — składa się z czterech soczewek sklejonych ze sobą parami.

Okular — składa się z trzech soczewek, z których dwie są sklezione.

Luneta celownika PE na rurce ma pierścień radełkowany z podziałką dioptryczną, umożliwiając przystosowanie lunety celowniczej do wzroku strzelca, ze znakiem — (minus) dla krótkowidzów i ze znakiem + (plus) dla dalekowidzów.

Rys. 56. Luneta celownika optycznego PE (w przekroju):
1 — system odwracający; 2 — rurka wewnętrzna; 3 — okular;
4 — obiektyw; 5 — rurka zewnętrzna; 6 — rurka pośrednia

94. Promienie z obserwowanego przedmiotu (obraz) wpadają do lunety celowniczej przez obiektyw, który oddaje odwrótny zmniejszony obraz (odwrócony z góry w dół i z prawej strony na lewo).

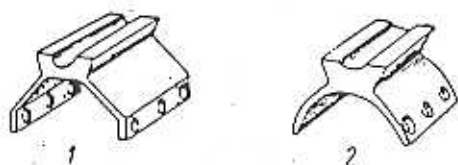
System odwracający jest przeznaczony do zmiany obrazu, który podał obiektyw i daje prosty (odwrócony z dołu w górę i z lewej strony na prawą) zmniejszony obraz.

Strzelec celując widzi przez okular sprostowany i powiększony obraz, podany przez obiektyw przez co zapewnia się większą dokładność celowania.

95. Nastawienie lunety celownika PE stosownie do wzroku dokonuje się przez podkręcanie pierścienia radełkowanego, a nastawianie lunety celownika PU — przez oddalanie i zbliżanie oka strzelca do zewnętrznej powierzchni okulara do chwili otrzymania najlepszej widoczności.

BUDOWA WSPORNIKA DO CELOWNIKA PE

96. Wspornik służy do osadzenia i umocowania celownika optycznego na karabinie. Podstawa wspornika (rys. 57) umocowana jest na stałe wkrętami na przedniej części komory zamkowej.

Rys. 57 Podstawa wspornika lunety celownika PE:

1 — do graniastej komory zamkowej; 2 — do okrągłej komory zamkowej

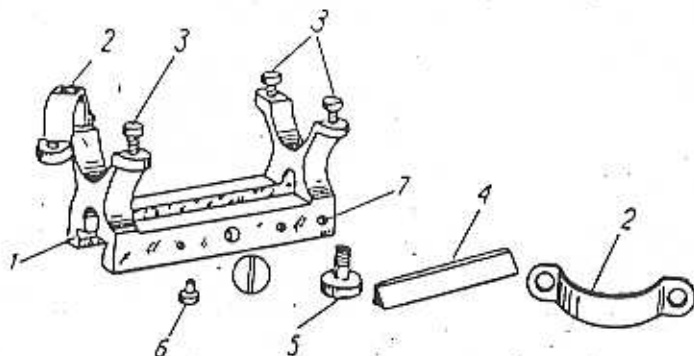
Podstawa wspornika w górze ma osadę podłużną, na którą nasuwa się wspornik.

Wspornik składa się z dwóch części: dolnej i górnej (rys. 58).

Dolna część wspornika służy do ustawienia lunety. Ma ona nasadę, dwa łożyska z uszkami i otworami dla wkrętów. W łożyskach wspornika są otwory umożliwiające strzelanie za pomocą celownika zwykłego bez zdejmowania celownika optycznego.

W nasadzie wspornika z prawej strony umieszczony jest klin. Z lewej strony w dolnej części wspornika są dwa otwory gwintowane dla wkrętów zaciskowych, jeden otwór gładki — na wkręt klina i drugi otwór dla wkrętu umocowującego wkładkę oporową w nasadzie wspornika; w tym też celu wykonany jest otwór z prawej strony wspornika; wkładka oporowa służy do ograniczenia przesunięć wspornika na podstawie. Klin wspornika służy do przyściśnięcia (za pomocą wkrętów zaciskowych) ściętych boków nasady dolnej części wspornika do

skośnego boku osady podstawy wspornika. Klin ma otwór gwintowany na wkręt, który utrzymuje go w dolnej części wspornika i zabezpiecza przed wypadnięciem w czasie ściągania wspornika z podstawy. Wkręty zaciskowe mają główki radełkowane i rowek do wkręcania wkrętakiem.

Rys. 58 Wspornik celownika optycznego PE:

1 — część dolna; 2 — część górna — półpiersień; 3 — wkręty półpiersieni; 4 — klin; 5 — wkręty zaciskowe; 6 — wkręt klina; 7 — wkręt wkładki oporowej

Górna część wspornika składa się z pierścienia z uszkami i otworami dla wkrętów, którymi lunetę umocowuje się na wsporniku. Na podstawie i dolnej części wspornika z prawej strony wybity jest numer odpowiadający numerowi karabina.

BUDOWA WSPORNIKA wz. 1942 DO CEŁOWNIKA PU

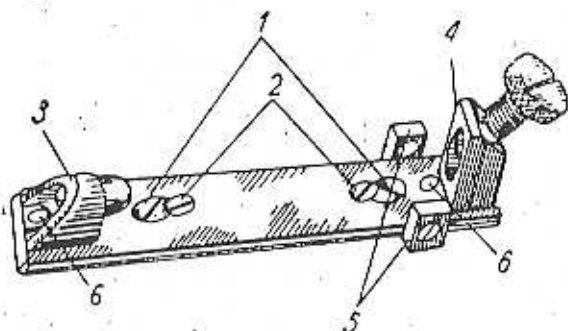
97. Wspornik utrzymuje lunetę i łączy celownik optyczny z karabinem wyborowym. Wspornik ma podstawę.

98. Podstawa wspornika służy do osadzenia i umocowania na niej wspornika z lunetą. Podstawa wspor-

nika przytwierdzana jest do komory zamkowej z lewej strony za pomocą wkrętów mocujących i dwóch wkrętów zabezpieczających, które zazębiają się i tym samym zabezpieczają przed ich wykręceniem się (rys. 59).

Podstawa wspornika w przedniej części ma osadę z piętą kulistą, a w tylnej — osadę ze śrubą zaciskową do połączenia i umocowania wspornika.

Obok tylnej osady są dwa uszka z wkrętami regulującymi; posługiwanie się nimi (dla sprawdzenia lunety celownika) zezwolone jest tylko w warsztatach uzbrojenia.

Rys. 59. Podstawa wspornika lunety celownika PU:

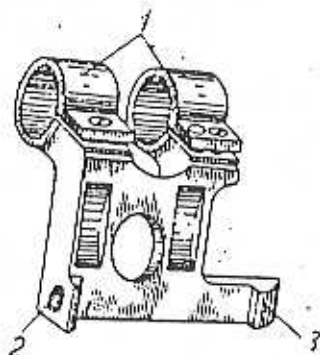
- 1 — wkręty mocujące; 2 — wkręty zabezpieczające;
3 — osada z piętą kulistą; 4 — osada ze śrubą zaciskową;
5 — uszka z wkrętami regulującymi; 6 — kołki ustawcze

99. Wspornik (rys. 60) służy do umocowania lunety celownika i regulowania jej w czasie przystrzeliwania. W górnej części ma on dwa jarzma, w które wkłada się lunetę i zamocowuje ją w przednim jarzmie jednym wkrętem, a w tylnym — dwoma.

W przedniej części znajduje się gniazdo kuliste dla połączenia wspornika z jego podstawą.

W tylnej części z lewej strony znajduje się występ ze skośną płaszczyzną, o którą opiera się śruba za-

ciskowa przy przymocowywaniu wspornika do podstawy; z prawej strony znajdują się dwa równoległe występy, którymi wspornik przylega do swej podstawy.

Rys 60. Wspornik lunety celownika PU:

1 — jarzma; 2 — gniazdo kuliste; 3 — występ

100. Podstawa wspornika nie odłącza się od komory zamkowej. Zmontowanego wspornika z lunetą nie wolno rozkładać w jednostkach. Wyjątkowo można go tylko zdjąć z podstawy wspornika w razie koniecznej potrzeby.

101. Wspornik zdejmuje się z podstawy w następujący sposób: wykręcić śrubę zaciskową z osady o tyle, by schowała się ona za ścięcie osady, następnie zdjąć wspornik. Podczas nakładania wspornika na podstawę należy nałożyć gniazdo kuliste na piętkę osady podstawy-wspornika, tylną część wspornika wsunąć między uszka i zakręcić wkręty regulujące.

UTRZYMYWANIE I PRZECHOWYWANIE CELOWNIKA OPTYCZNEGO

102. Rozkładanie celownika optycznego w jednostkach jest wzbronione.

Zabrania się zdejmowania celownika optycznego ze wspornikiem w czasie marszu, czyszczenia i przechowywania karabina.

Celownik optyczny należy strzec przed upadkiem, uderzeniami, przenikaniem wilgoci i kurzu do wewnątrz.

Celowniki optyczne należy przechowywać w suchych, ogrzanych pomieszczeniach w temperaturze nie niższej od $+5^{\circ}$. Pokrowiec brezentowy i ochraniacze zdejmować z celownika tylko przed samym strzelaniem, czyszczeniem i przeglądem.

Przed nałożeniem ochraniaczy i pokrowca przejrzeć celownik i przetrzeć jego soczewki czystą szmatką; celownik trzymać pionowo, pył i twarde cząstki brudu usuwać z soczewek miękką i suchą szmatką lub pędzelkiem, soczewki wycierać ruchem kołowym zaczynając od środka, szmatkę należy jak najczęściej strzepywać.

Mokre celowniki optyczne należy dokładnie wycierać z zewnątrz suchą szmatką; pokrowiec i ochraniacze — wysuszyć.

Podczas czyszczenia karabina zewnętrzne części metalowe celownika należy nasmarować szmatką nasyoną smarem. Dotykanie i wycieranie soczewek palcami jest wzbronione.

Bez potrzeby nie kręcić bębenkami. Przy nastawianiu bębenków na potrzebną wartość oraz przy nastawianiu celownika na ostrość wzroku bębenek należy obracać ostrożnie, bez gwałtownych ruchów i naprężenia.

103. Przegląd karabinów wyborowych należy przeprowadzać w myśl wskazówek zawartych w Rozdziale IV niniejszej instrukcji.

Prócz tego należy sprawdzić:

- a) stan soczewek okulara i obiektywu;
- b) czy dokręcone są wkręty we wsporniku i jego podstawie: przy dokładnie dokręconych wkrętach podstawa wspornika, wspornik na podstawie i luneta we wsporniku nie powinny się poruszać.

Przy stwierdzeniu odkręcenia się wkrętów należy dokręcić je ostrożnie i na przemian.

Uwaga: W celu łatwiejszego zauważenia wykrecenia się wkrętów wspornika i prawidłowego ustawienia ich położenia poprzedniego zaleca się w książeczce strzeleckiej zaznaczyć położenie rowków wkrętów;

- c) przy celowniku PE należy sprawdzić, czy są zaciski na oprawie okulara, na ruchomym pierścieniu (radełkowanym) i na nieruchomym pierścieniu z ryską; czy umocowane są zaciskami obiektywu okular w lunecie, oprawa obiektywu w jego rurze i bębrenki swoimi wkrętami; przy celowniku PU czy jest zacisk na oprawie okulara, czy umocowane są wkrętami bębrenki;

- d) czy nie kołyszą się bębrenki;

- e) czy bębrenki i pierścień radełkowany obraca się prawidłowo;

- f) czy nie ma brudu na soczewkach, czy pręci celownika są rozmieszczone prawidłowo i czy przesuwają się podczas pokręcania bębenków (sprawdza się patrząc przez okular).

NASTAWIENIE CELOWNIKA OPTYCZNEGO DO OSTROŚCI WZROKU

104. W celu nastawienia celownika PE do ostrości wzroku należy:

- a) zdjąć ochroniacze z okulara oraz obiektywu;
- b) umocować karabin na stojaku, wycelować go na przedmiot o prawidłowych i wyraźnych zarysach na odległości nie bliższej niż 200 m;
- c) obracać pierścień radełkowany tak długo, dopóki nie otrzyma się wyraźnego obrazu przedmiotu i pręcików celowniczych;
- d) popatrzeć na jakiej wartości bębienka zatrzymał się wskaźnik;
- e) nastawić naprzeciw wskaźnika wartość „0” i ponownie nastawić celownik do ostrości wzroku sposobem jak podano wyżej.

Jeśli wartość na bębieniu naprzeciw wskaźnika w obu wypadkach będzie jednakowa, to znaczy, że nastawienie ostrości wzroku było prawidłowe, przy otrzymanych równych wartościach należy nastawienie przeprowadzić jeszcze kilka razy i za podstawę wziąć średnią cyfrę.

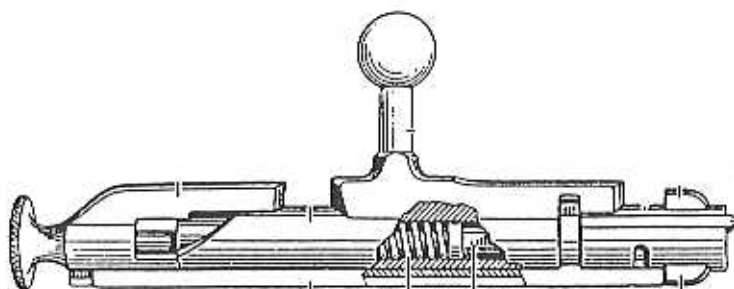
W dalszych pracach z celownikiem należy pierścień radełkowany nastawić od razu na otrzymaną poprzednio podziałkę.

Przy nastawieniu celownika na ostrość wzroku oko powinno znajdować się w odległości 8 cm od okulara.

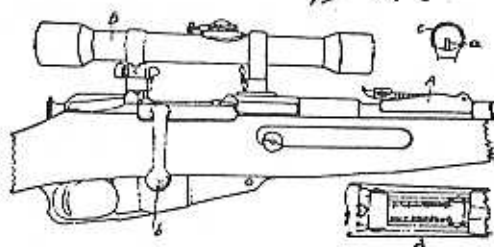
Nastawienie celownika PU na ostrość wzroku przeprowadza się przez zbliżenie lub oddalenie oka strzelca od okulara, dopóki nie otrzyma się dokładnego obrazu przedmiotu i pręcików celowniczych. Oko przy tym powinno znajdować się w odległości 6—8 cm od okulara.

Dane liczbowe celowników optycznych

Lp.		Typ celownika	
		PE	PU
1	Powiększenie	4 x	3,5 x
2	Pole widzenia	5° 30'	4° 30'
3	Średnica źrenicy wyjściowej	7 mm	6 mm
4	Odległość	83 mm	72 mm
5	Długość	274 mm	169 mm
6	Ciężar	598 g	270 g

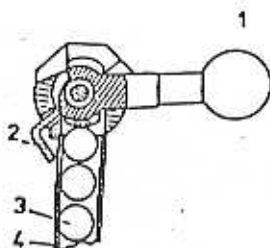
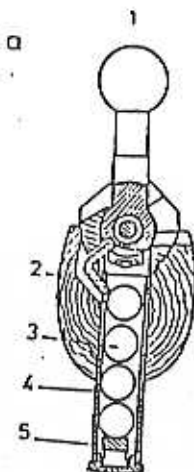

7,62 mm karabin wyborowy Mosin wz. 1891/1930: masa broni nie załadowanej — 4 kg; długość broni — 1230 mm, długość lufy — 730 mm, długość linii celowniczej — 822 mm; prędkość początkowa pocisku — 865 m/s (lot. A. Rawski)

Kh. ros. Mosin wz. 91,30.

B — celownik optyczny. A — celownik ramieniowy. C — osłona muszki walcowej a.

MAGAZYNEK:

4 — PRZEKRÓJ MAGAZYNKI:
1 — rączka zamkowa, 2 — rozdzielacz-wyrzutnik, 3 — naboje, 4 — ścianki pudełka magazynka, 5 — urządzenie donoszące;

1 — PUDEŁKO MAGAZYNKI:
1 — kulbłok spustowy, 2 — ścianki, 3 — osada pudełka;

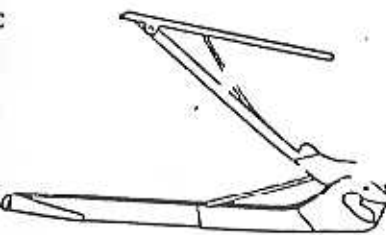
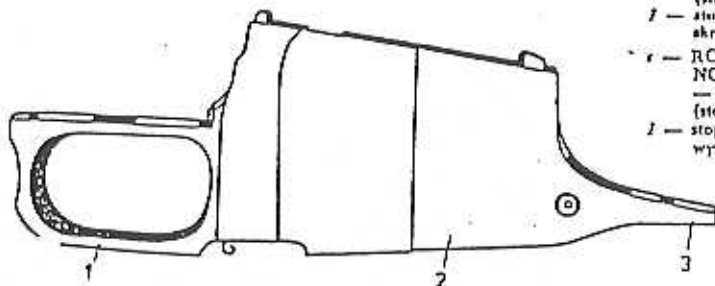
4 — URZĄDZENIA DONOSZĄCE;

4 — ROZDZIELACZ-WYRZUTNIK STAREGO WZORU (stosowany do 1930 r.);

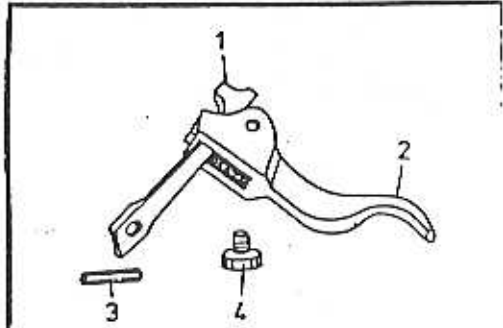
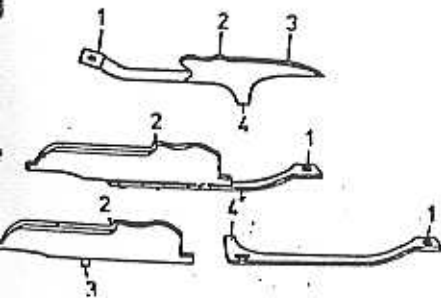
1 — stopka, 2 — ząb wyrzucający, 3 — skrzywilo, 4 — ząb rozdzielczy;

4 — ROZDZIELACZ-WYRZUTNIK NOWEGO WZORU — DWUCZĘŚCIOWY (stosowany od 1930 r.);

1 — stopka, 2 — ząb wyrzucający, 3 — występ łączący, 4 — ząb rozdzielczy

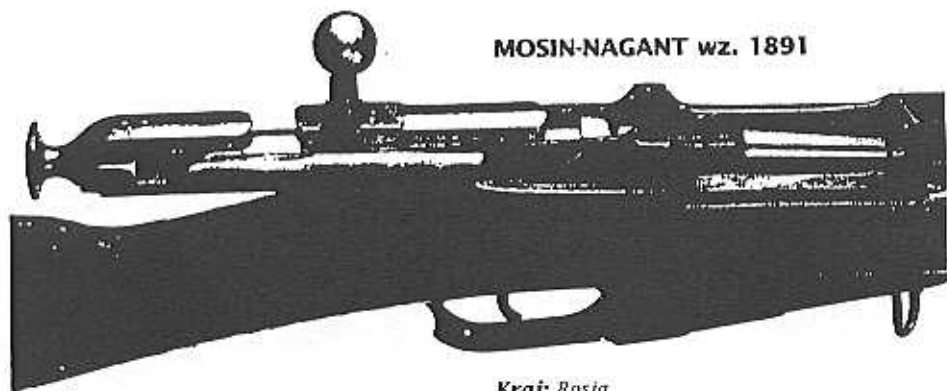

URZĄDZENIE SPUSTOWE. Składa się ze spustu i zaczepu kurkowego. Służy ono do utrzymania kurka i zwalniania go z zaczepienia. Spust posiada ponadto w swej górnej części zaczep zamkowy, który wchodzi w dolne wytłobienie łącznika, a opierając się o jego przednią ściankę przy odciąganiu zamka do tyłu, nie pozwala na jego wypadnięcie.

URZĄDZENIE SPUSTOWE: 1 — zaczep kurkowy, 2 — łącznik spustowy, 3 — oł, 4 — występ zaczepu kurkowego

MOSIN-NAGANT wz. 1891

Kraj: Rosja

Kaliber: 7,62 mm

Nabój: 7,62x54R Mosin

Masa: 4 kg

Długość: 1.302 mm

Długość lufy: 800 mm

Gwint: 4 bruzdy prawoskrętne

Prędkość początkowa: 792 m/s

Zamek: ślizgowo-obrotowy

Odtylcowy, powtarzalny

z magazynkiem pudełkowym

Celownik: schodkowo-ramkowy do 2.004 m

Po prawej. Karabin Mosin-Nagant wz. 1891. Była to pierwsza broń powtarzalna wprowadzona przez armię rosyjską. Na tłoku zaporowym znajdowały się dwa rygle współpracujące z odpowiednimi wycięciami w komorze. Później powstał cały szereg odmian tego karabinu, używanego jeszcze po lata pięćdziesiąte naszego wieku. Celownik został wyskalowany w krokach, początkowo do 2.700, a po wprowadzeniu nowych nabojów do 3.200 kroków.